Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

«СВЕТ»

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

80 (4502). | ЕРА, 20 МАЙ, 1971 шу. | Мах 2 кеп. | *Газета арадувл 1923 шера денз*

ЛАКХА ЛОАТТАЕ КОММУНИСТА ЦIИ

КПСС XXIV-ча съезда решенеш толамца кхоачашъелга миллионаш болча наьха къахьегамах тийша да. Цудухьа вай парте боккха болх дIаболабаьб съезда решенеш кхоачашъяра мехка материальнии духовнии низаш оарцагIдоахаш, цу къовсама берриге къахьегамхой юкъеозаш.

Яьржача яхье хьалха латт коммунисташ. Шоашкара хьокхам теларал совгIа, цар дегаш уравттаду шоашта уллув барий, айду хIара коллектива политически къахьегамен хьинар.

«Вай парте низ, — аьлар XXIV-ча съезде новкъоста Л. И. Брежнева, — коммунистий идейностах, хьинарах, цар шоаш кхоца бен хиларах латт. ХIанз парте тIадерзаду халкъ сийлахь-доккхий кхоллама деккараш кхоачашдара. Цун моральни авторитет лакхагIа хургья, хIара коммуниста идейнии нравственнии гIулакхаш лакхагIа ме хул.

Иштта да вай вахара закон. КПСС члена бехктоккхам лакхлу вай парте хьалхашка оттаду деккараш доккхеи чоалханеи хиларга хьежжа. Парте XXIV-ча съезда решенешка белгалдаьхад вай мехка коммунизм хьалъяра хIанзарча деккараша коммунисташкара хьадехараш. Цар керттера маIан да, ленински традицега хьежжа, коммуниста цIии цун лоархIами лакхбар.

Саг белгалвоаккхаш дола хIама — из цун гIулакхаш да. Уж хьагучадувл балхаца, шийна хьалхашка латта деккараш цо кхоачашдарца. Парте политика могаярах палаш коммуниста деккар. Из деккарийла ва парте решенеш кхоачашъяра берриге ший низ, хьаькъал, хьинар дIалала.

ХIанз республика партийни организацешка чакхйоалаш латт КПСС XXIV-ча съезда итогаши коммунистий деккараши дувцаш йола собранеш. Цига белгалдоах съезда решенеш толамца кхоачашъяра хIара коллектива де деза хоадам боллаш дола гIулакхаш. Цига иштта белгалбоакх коммуниста авангардни лоархIам а.

Дукха ба вай республике КПСС члена цIи лакха лоаттаеш бола коммунисташ. Цар хьокхам тел къахьегаме а общественни вахаре а. Сийленца кхоачашду хьалхашка латта деккараш.

Наьсарен районерча «Назрановский» совхоза доярка Барахоева Лемка дика йовзаш я вай республике. Дукхача хана дена хьайоагIа из хьалха латташ. Цун сий ду коммунистша а, хIаьта иштта ферма берригача болхлоша а.

Лемкас даим новкъостал ду къоначa болхлошта, шерра дIайовзийт ший балха опыт. Ферма тIа дукха ба хIанз цо хьалхкхебаь говзанчаш. Республика коммунисташ укх шера Социалистически Къахьегама Турпал йола Барахоева Лемка КПСС XXIV-ча съезда делегаталла хержар.

ХIанз Лемкас района къахьегамхошта хьалхашка каст-каста къамаьлаш ду парте XXIV-ча съезда балхах лаьца. Цо доккхий деккараш тIайиллад кердача пятилетка хьалхарча шера. Ферма берригa болхлой оарцагIбоах Лемкас съезда решенеш сийленца кхоачашъяра.

Шоай къахьегамца, общественни балхаца белгалбаьнна ба коммунисташ Гудермесски локомотивни депо машинист Г. Г. Богун, «Гойтинский» совхоза директор О. Кагерманов, «Шелковский» яхача совхоза воккхагIа вола жаIу Н. Эсмухамбетов, иштта кхы дукха а.

Дукхача юкхьанцарча партийни организацеша даим йоахкхо ю коммунистий авангардни лоархIам лакхбара. Масала, «Красный молот» яхача завода парткомо кхетамца пайда эц коммунистий отчетех. Коммунисташа отчеташ тел партийни группай, цехови парторганизацей собранешка, партийни бюрои комитетеи заседанешка. Кхетамца вIаштIехьъяькхача системагIа бу из болх.

Цу гIулакхо айду коммунистий хьинар, чIоагIбу бехктоккхам. Заводе хIанз ахаш совгIа бола коммунисташ коммунистически къахьегама ударникаш ба. 900 волча рационализаторех кхоалагIа дола дакъа хинна ца Iеш бараш коммунисташ ба.

Республика коммунистий дикача гIулакхех дукха дувца йиш я. ХIара предприяте, колхозе, совхозе, учреждене, организаце ба шоай деккараш сийленца кхоачашдеш бола коммунисташ. Цхьабакъда, цхьаццайолча моттигашка дергтIа йоакхо яц коммунистий авангардни лоархIам лакха лоаттабара. ХIанз а нийслу, парте бокъонца бола политически бIухой деккараш кхоачаш ца деш бола коммунисташ. Цар мащар лелабу балхаца нийслуча кхоачамбоацарашца. Цхьабараша моттйита леладу гIулакхаш, кхоачашдац КПСС Уставо дIадехараш.

Цу тайпара кхоачамбоацараш ла йиш яц. — Хье коммунист вале, — аьлар КПСС XXIV-ча съезде новкъоста Л. И. Брежнева, — хьо деккарийла ва кхоачамбоацарашта тIехьашка ца вувла, тIехьайисача уйлашта тIехьа ца латта, хIаьта кхетам болаш, хьинаре шерте бIухо хила. Къахьегаме а, вахаре а, общественни вахаре а, дешаре а, быте а — массаза а массанахьа а коммунист коммунист хила веза, сийленца лелае еза цо ленински парте члена йоккха цIи».

Партийни организацеш деккарийла я коммунисташта юкъера болх шенхашта тоабе, кхетамца пайда эца беза цо пайдане йолга хьалхехкача формах — коммунистий отчетех. Къаьстта терко еза партийни собраней лоархIам лакхбара, хIара коммуниста тIалатта бехктоккхам чIоагIбара. ВIалла мащар хила йиш яц КПСС Программаи Уставеи дIадехараш, дизза кхоачаш ца деращца партийни пачхьалкхени дисциплина телхаерашца. Парте мутIараш цIена лоаттадар — хIара партийни организаце, хIара коммуниста сийлен деккар да.

ХIанз коммунисташта хьалхашка латтача кертерча деккарех да парте тIайнйца программа толамца кхоачашъяр, дIахо къахьегама овсарле лакхъяр, Iилман-техническа прогресса ларда тIа производства эффективность лакхъяр, ерригача торонех пайда эцар.

Парте XXIV-ча съездо белгалдаьккхад экономически болх дIахо тоабелга, боахама гIулакхашта тIехьара партийни тIахьожам чIоагIбар. Коммунисташ деккарийла ба цу балха даим йоакхо е.

Партийни организацей низ коммунистий хьинарах, деналах, идейностах латт. Цудухьа хIара коммунист деккарийла ва, КПСС XXIV-ча съездо дIадийхача тайпара, ший деккараш сийленца кхоачашде.

Лакха лоаттае ленински парте члена еза цIи.

ЛоархIаме канал

Нохч-ГIалгIай а Къилбаседа ХIирий а республикай аренаш дийнъяра, цигара кхаш хица Iалащдара боккха лоархIам болаш да Алхан-Чуртски канал.

Тирка а Шолжа а довкъашта юкъера лаьтта дика да. Бакъда, хий доацаш хиларах пайда эцаш лацар из хьалха. 160 километр дIаьхен цхьаццайолча моттигашка 8—15 километр шерен долча цу лаьттах бизза пайда эца безалга гучадаьлар.

1966-ча шера майскии 1970-ча шера декабрьскии Пленумий решенеша а парте XXIV-ча съезда Директиваша а лоархIаме деккар лерхI хии боахам шербар. Из дика кхетаду тха коллективо. Массехк дош ала лов сона тхоай системах.

Тха канала чура хий хьадоагIа Орджоникидзена гаьна йоацаш яьча плотинах. Секундах 514 кубометр хий хец цо.

Укх шера къаьстта йоккха план оттаяьй оаха тхоашта хьалхашка. Лоацача хана тхо деккарийла да хии давлени чIоагIагIа хилийтара керда сооруженеш хьалъе. ХIанзлехьа болх бе йолаеннай керттерча магистрала тIара шиъ аьшкабетонни акведук, ялх дахчан дюкер, шиъ туннель.

Малхбоален оагIорахьа хий хецара хьалъяь яьннай ворхI шлюз — регулятор, совдаьнна хий дIаухийта шиъ сангар.

Наьсарен районе 34 километр дIоахал долаш да тха канал. Цул совгIа кхаь кога тIа латташ санна аьшкабетонни нийш а ехка дIаухийта хиш дIакхоач 522 гектар кхашка.

Наьсарен участко хий лоаттаду кхы а ялх пункта. Масала, «Назрановский» совхоза, Наьсар-Керте, Аьлте-Юрта, БурокIалха Пхьилекъонгий-Юрта, Карабулака. Ерригача а участко хица Iалашъеш я Нохч-ГIалгIайчен ши совхози пхиъ колхози.

Грозненски участок я Первомайски станице. Канала тIеххьара дакъа цига чакхдоал. Цу даькъо хий хулийт 7269 гектар лаьттана. Духхьал Нохч-ГIалгIай республике да 11501 гектар лаьтта Алхан-Чуртски канала чура хий дехкаш.

Укх шера чIоагIгIа теркам тIабахийтаб тха болхлоша наькъа йистошка а, кхашта гонахьа а дIаегIача гаьнашта хий диллара. Из бахьан долаш гаьнаш сихагIа дегIаухаргья, цар новкъостал дергда михага ялат Iо ца дожадайта, цунга хьежжа хьувкъам совбаккха.

АМООС-а болхлоша массаза а йоакхо яьй я а ю шоаш хиш дехкача лаьтташка болх беча звеной хьокхамаш лакха хилийтара, цар болх кхы а тоабара.

Парте XXIV-ча съезда решенеш а СССР-а Лакхехьарча Совета хиш дехкача лаьттах пайда эцилга тоадарах бола соцам а дег тIара къоабалбеча тха система болхлоша цхьаккха а хIама кходелгдац 475 эзар тонн ялат пачхьалкхен амбарашка дохка аьнна Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша денна дош тIехкхоачашде новкъостал дара.

Я. ЭКАЖЕВ,
АМООС-а инженер.

Лакхехьарча сурта тIа: АМООС упраалене начальник И. Абадиев, мастер-геодезист В. Бочаров, № 7 йолча ПМК участка начальник Г. Виксне канала планировка еча хана.

Лохерча сурта тIа: гидротехник М. Подлесный, А. Торшхоев дюкера ремонт ещ ба.

С. ХАКИЕВА сурташ.

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттабара хьакъехьа хьакхаьчача къахьегамхой юкъарча собраней протоколашка а йоагI-йоагIача округашка гIолла шоаш харжийта раьза хилара хьакъеха уж хьаоттабаьча организацешкара яьхкача кандидатий заявленешка а хьежа, Окружной хоржамий комиссеша «РСФСР Лакхехьарча Совете деча хоржамий хьакъехьарча Положене» 55 статьяга хьежжа РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла дIаязбаьб.

№ 876 йолча Ленински хоржамий округе гIолла

Титов Федор Егорович, 1910 шера ваьв, РСФСР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр, КПСС член ва, город Москве вах, оттаваьв Грозненски ремонтно - механически завода болхлой, инженерно - технически балхаш дерий, гIулакхерча наьха юкъарча собране.

№ 877 йолча Заводской хоржамий округе гIолла

Небиев Вахий Iалаш, 1936 шера ваьв, Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода № 43-4 йолча установка оператор ва, парте вац, город Грозне вах, оттаваьв Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода болхлой, инженерно - технически балхаш дерий, гIулакхерча наьха юкъарча собране.

№ 878 йолча Гудермесски хоржамий округе гIолла

Чеботарева Вера Михайловна, 1940 шера яьй, Грозненски района 1 Мая цIерагIча колхоза доярка я, парте яц, Грозненски района Первомайски станице ях, оттаяьй Грозненски района 1 Мая цIерагIча колхоза колхозхой юкъарча собране.

№ 879 йолча Наьсарен хоржамий округе гIолла

Оздоев Исмейлий Къурейш, 1925 шера ваьв, Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель ва, город Грозне вах, КПСС член ва, оттаваьв Наьсарен районерча Г. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода болхлой, инженерно - технически балхаш дерий, гIулакхерча наьха юкъарча собране.

№ 880 йолча Наурски хоржамий округе гIолла

Писковацкая Зинаида Сергеевна, 1941 шера яьй, Наурски района «Советская Россия» яхача совхоза комсаш лелаеча бригада бригадир я, парте яц, «Советская Россия» яхача комсаш лелаеча совхозе ях, оттаяьй Наурски района «Советская Россия» яхача комсаш лелаеча совхоза болхлой, юрта боахама специалистий, гIулакхерча наьха юкъарча собране.

№ 881 йолча Урус - Мартана хоржамий округе гIолла

Вахаев Висий Рамазан, 1920 шера ваьв, КПСС Нохч - ГIалгIай обкома шоллагIа секретарь, КПСС член ва, город Грозне вах, оттаваьв Урус - Мартана района «Гойтинский» совхоза болхлой, юрта боахама специалистий, гIулакхерча наьха юкъарча собране.

№ 882 йолча Шаьла хоржамий округе гIолла

Эсамбаев IаьIасолта Махьмуд, 1924 шера ваьв, Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен филармоне артист ва, парте вац, город Грозне вах, оттаваьв Шаьла района «Шалинский» откормочни совхоза болхлой, юрта боахама специалистий, гIулакхерча наьха юкъарча собране.

ДЕПУТАТАЛЛА КАНДИДАТ ХАРЖАРХОЙ БОЛЧА

Самардийнахь г. Грознерча Ленина цIерагIча культура Двореце дукха харжархой вIашагIкхийттабар. Уж бар РСФСР Лакхехьарча Советe хоржамаш дара № 877 йолча Заводской хоржамий округе чуйоагIача предприятей, учреждений болхлойи гIулакхера нахи.

— КПСС XXIV съезда решенеша къахьегамхой дегаш айдаьча хьалхарча чакхдоалаш да укх шерара хоржамаш, — аьлар эггара хьалха къамаьл даьча КПСС Заводской райкома секретара А. Н. Бубнова. Советски Iаьдала демократе еннача бокъонех бизза пайда а вайш лакхехьарчеи моттигерчеи Советашка бахийта толашагIбола нах хержаб вай укх деношка. Царех цаI ва тахан вайца вIашагIкхета укхаза вена Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода коллективо РСФСР Лакхехьарча Совета депутат харжара кандидат ваь цу завода оператор Небиев Вахий Алаш.

Эггара хьалха дош лу доверенни волча Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода цеха начальника Румянцев Петр Ивановича. Гулбеннача харжархошта депутаталла кандидата биографехи цун къахьегамеи общественни балхахи лаьца дийцар цо. Ше къамаьл даь воалаш цо аьлар:

— Со дог тийша ва вай шийх бенна тешам Небиев Вахий Алаша боаберг ца хиларах. Аз массава а тIахьех 13 июне из депутаталла харжа.

Иштта кандидатах лаьца къамаьл деш а шийна тIадилла гIулакх цо дизза кхоачашдергхиларах шоаш тешаш болга дийцар укхаза доверенни болча Грозненски НИИ сектора заведующе С. Хаджиева, Нохч-ГIалгIай гIишлой управлене № 8 йолча СМУ нормировщика И. Иванова, тIемахочо В. Чумакова.

Цул тIехьагIа наказаш телаш къамаьл дир цига № 1 йолча школа - интерната хьехархочо Горбачева Галина Николаевнас, «Грознефтехимремстрой» треста керттерча механика И. В. Ярословсхе.

Шийх тешам баларах харжархошта баркал аьлар цул тIехьагIа къамаьл де дош ийцача нов. Небиева.

— Аз сай хьинар а кхетам а кхоберга шун наказаш кхоачашдара, — аьнна чакхдаьккхар цо ший къамаьл.

Агитпункта заведующе Титов Леонид Федоровича массава тIахьийхар Небиев Вахий Алаш 13 июне РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжара кхаж тасса.

КЕРДА ГРАЖДАНСКИ АВИАЦИОННИ ТЕХНИКА ПАРТЕИ ПРАВИТЕЛЬСТВАИ КУЛГАЛХОШКА ГОЙТАР

1971 ш. 17 мае «Внуково» аэропорте реактивни граждански самолетийи вертолетийи кердача образецашка хьежар партеи правительстваи кулгалхой новкъостий Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, СССР Министрий Совета Председатела заместитель нов. Л. В. Смирнов.

Хьахьеккхар: татал массагIа йола «ТУ-144» яха самолет, «ТУ-154» яха юкъера магистральни самолет, «ИЛ-76» яха транспортни самолет, модифицированни самолеташ — гаьнна уха магистральни «ИЛ-62», моттигерча фелгарча наькъашка гIолла леларгйола гаргара магистральни «ТУ-134А», «ЯК-40».

Иштта гойтар муха кхахьарга диллача дунен тIа эггара йоккхагIйола «В-12» яха транспортни вертолети «В-8» яха модифицированни пассажирски вертолети.

ДIайовзийташ бар авиационни промышленноста министр нов. П. В. Дементьев, граждански авиаце министр нов. Б. П. Бугаев, самолетий, вертолетий, двигателий генеральни керттереи конструкторащ, цу даькъе новкъостий А. Н. Туполев, А. А. Туполев, А. С. Яковлев, Г. В. Новожилов, М. Н. Тищенко, Н. Д. Кузнецов, П. А. Соловьев.

Хьожача бар СССР министраш новкъостий А. А. Гречко, С. А. Зверев, В. Д. Калмыков.

Кердача техникага хьежа баьнначул тIехьагIа беседа еш новкъосташа Б. П. Бугаева, П. В. Дементьева, Л. В. Смирнова партеи правительстваи кулгалхошка хоам бир советски граждански авиаци дегIаахара перспектива хьакъехьа.

Шоаш йистебоалаш КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева авиационни промышленностеи граждански авиацеи болхлошта баркал аьлар керда авиационни техника хьакхолларахи караерзаярахи, КПСС XXIV съездо хьалхашка оттадаь деккараш кхоачашдара даькъе дIахо толамаш дахар ловш ловца баьккхар царна.

ДОТТАГIАЛА ВИЗИТ

КПСС Центральни Комитетои Советски правительстваи ехарах доттагIала визитаца 18 мае Москве еннай Германе Социалистически единни парте Центральни Комитета Хьалхара секретарь Э. Хонеккер, СЕПГ ЦК Политбюро член, Германски Демократически Республика Министрий Совета Председатель В. Штоф, СЕПГ ЦК Политбюро член, ЦК секретарь К. Хагер, СЕПГ ЦК Политбюро член, ГДР Министрий Совета Председатела хьалхара заместитель Х. Зиндерман юкъе а волаш йола Германски Демократически Республика партийно - правительственни делегаци.

ГДР-еи СССР-еи паччахьалкхений байракхаша егача Внуковски аэродроме ГДР кулгалдеча деятелашта накъабахар КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатела хьалхара заместитель К. Т. Мазуров, КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, кхыбараш.

1971 шера 18 мае Кремле КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин, КПСС ЦК член, СССР Министрий Совета Председатела заместитель Н. К. Байбаков, КПСС ЦК член, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. А. Громыко, КПСС ЦК член, ГДР-ера СССР посол П. А. Абрасимов вIашагIкхийтар СЕПГ ЦК Хьалхарча секретараца Э. Хонеккерца, СЕПГ ЦК Политбюро членаца, ГДР Министрий Совета Председателаца В. Штофаца, СЕПГ ЦК Политбюро членаца, ЦК секретараца К. Хагерца, СЕПГ ЦК Политбюро членаца, ГДР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместителаца Х. Зиндерманаца, Советски Союзерча ГДР посолаца Х. Биттнерца.

Шоай мехкашка коммунизми социализми хьалъяра лелама хьакъехьа вIаши информацеш дIаюха елар СССР-еи ГДР-еи партийни паччахьалкхени деятелаша. Советски кулгалхоша дийцар КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъяра чакхдоахача гIулакхех а цу решенеша Советски Союзе къахьегама хьинар айдаь хиларах а.

ГДР кулгалхоша хоам бир укх шера июль бетта хургйолча СЕПГ VIII-ча съезда еча кийчонах, ГДР партеи халкъеи вахарерча цу йоккхача политически событе сийна шерра социалистически яхь яьржача республика предприятешкарча творчески энтузиазмах. Цунна дувзаденна белгалбаьккхар парте кулгалдара цхьоагIон, преемственноста, коллективноста ленински принципаш дIахо лерраIа чакхъяхара тIаерзаяьча СЕПГ ЦК XVI пленума решеней лоархIам.

ВIашагIкхийттача хана хьакхайкадир КПСС-аи СЕПГ-анеи, СССР-а ГДР-а а юкъе политически, идеологически, экономически, кхыча доакъошка вежарашха цхьана леладу гIулакхаш, марксизма - ленинизмаи пролетарски интернационализмаи принципех ког гIортолга а еш, дIахо а дегIахувлеи чIоагIдеи бокъонца лаьрхIа шоаш хилар.

СССР-аи ГДР-аи юкъе цхьана леладу экономически Iилма-технически гIулакхаш дегIакхувлара даькъе даьха дикка доккхий толамаш шоаш белгалдоахаш, оагIонаша хьакхайкадир производства кооперации специализацин кIоаргъяра, йоккхий Iилма-технически проблемаш цхьана кийчъелга а чулоацаш, йIаьххача хана чIоагIа латтаргдола экономически бувзамаш шердарца шинна а мехка халкъа боахама звеньяй вIаши бола безам лакхбара наькъагIа дIахо аха шоаш кийча хилар.

Советски Союзои ГДР-еи, СЭВ-а XXIII-чеи XXIV-чеи сессей решенешца хьалхле а делаеш дIахо а шоай низаш тIадерзадергда хIанзарча этапе социалистически содружество кхоталулга чIоагIдараи цун экономически низ лакхбараи лоархIамегIарча лоставмех цаI а хинна дIаэтта социалистически экономически интеграци чакхъяхара.

Дунен халкъашта юкъера проблемаш ювцача хана ГДР кулгалхоша хьакхайкадир, КПСС XXIV съезде тIайнйца машара программа Германски Демократически Республике массане а къоабалъеш тIайнйца а шинна а мехка юкъарча лерхIарашеи хьашташеи ма яххара из лоархIаш а хилар. Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача ерригача паччахьалкхенаша хьалхленна лелаеча дунен халкъашта юкъерча политика принципаша ма яххара я из.

ОагIонаша хьакхайкадир, европейски континентера кхоххам кIаьдбара моастагIий, эггара хьалха США агрессивни гIозараши ФРГ-ера реваншистски низаши чIоагIагIа тохаденнадале а, Европе машар чIоагIбара реальни предпосылкаш йолгах шоаш дог тийша хилар.

ВIашагIкхийттача дакъа лаьцараша белгалдаьккхар Европе кхерамзле чIоагIъяраи машаре цхьана гIулакхаш леладелга дегIадоаладараи тIадерзадаь практически гIулакхаш белгалле дезаш йола ерригача Европа юкъара совещани сихагIа гулъяра данза дарг мел доацар де шоай мехкаш кийча хилар.

ОагIонаша белгалдаьккхар, СССР-аи ФРГ-енеи юкъе, ПНР-енеи ФРГ-енеи юкъе договораш дар хIанзара европейски реальносташ бакъъяь тIаэцареи низ е низа кхерам юкъебоаккхарг ца хиларехъ ларда тIа гIулакхаш унахцIенача хьал тIа оттадаргахьа баьккха лоархIаме гIа хилар. Цу договорашта ратификаци яро дикача оагIорахьара влияни ергьяр аьнна хет царна европейски паччахьалкхенашта юкъерча гIулакхашта.

ВIашагIкхийттача белгалбаьккхар европейски дунени дунен халкъашта юкъе цхьана гIулакхаш леладареи даькъера овлангара проблемаш къестаеча ГДР-о цхьатаррарча бокъонегIа дакъа лацара лоархIам. Цунца дувзаденна къаьстта лоархIаме да ГДР-аи цунца лерттIа гIулакхаш доацаш долча мехкаштеи юкъе дунен халкъашта юкъерча бокъон боарамашка хьежжа уж тайпа гIулакхаш оттадар. Цо дикка дIахьалхашкахьа доаккхаргдар Европерен дунен тIарен кхоххам кIаьдбара гIулакх.

ВIашагIкхийттача дакъа лаьцараша шоашта хетараш дийцар Малхбузен Берлинах лаьца йиъ оагIорахьара еча переговорий лелама хьакъехьа. Цар массане а уйла цхьатарра я цу деша барт вIаштIехьбалар переговорашка дакъа мел лоацарий хьашташа ма яххара хургхиларeи цу районерча къовсамаштеи довнаштеи бола ло дIабоаккхаргхиларeи гIулакха.

Европейски вахарера дика событи санна лаьрхIар СССР-ои ГДР-ои Мюнхенски соглашени юххьанца дена нийса йоацаш лархIарах дола дош латташ лоа ЧССР-еи ФРГ-еи викалаш вIашагIкхетар.

ОагIонаша хьакхайкадир Европа Малхбоаленнеи Малхбузеннеи юкъера гIулакхаш чоалханеча хьал тIа оттадеш йола проблемаш дерригача лостамашка цхьана а цхьан ханна а, хьалхагIе а духьалдаьха хIамаш доацаш, дагадоххарагIара цхьа дешаш кхычарца дувза ца а гIерташ, къестаяра шоаш тIехьа хилар.

Советски Союзеи Германски Демократически Республикаи шоай арахьара политически гIулакхаш шинна а мехка хьаштий духьа, машара, демократе, социализма низаш чIоагIдара хьаштий духьа дIахо а вIаши дагаювлаши айхха координаци еш леладергда.

СССР-еи ГДР-еи кулгалду деятелаш вIашагIкхетар доттагIаладег тIарча безама, вIаши бизза тешам бенна долча, дагардараш вежарашха кхетадеча хьалашка чакхдаьлар.

КПСС ЦК Политбюроси Советски правительстваи 18 мае Кремлевски Двореце ГДР партийно-правительственни делегаце сийна шу оттадир. Шу долча хана доттагIала кадаш текъадир КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежневеи СЕПГ ЦК Хьалхарча секретара Э. Хонеккерей.

18 мае новкъостий Э. Хонеккер, В. Штоф, К. Хагер, Х. Зиндерман цIабахар. Внуковски аэродроме немецки новкъостий накъабоахаш хилар КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатела хьалхара заместитель К. Т. Мазуров, КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, кхыбараш.

АЙДЕННАЧА ХЬИНАРЦА

Назранерча трикотажни фабрика коллективо дика къахьийгад 1971 шера хьалхарча квартале. Парте XXIV-гІа съезд хьаеллале хьалххагІа 103,2 процент кхоачашйир продукцена реализаци яра план.

Фабрике меттел, ерригача районе а эггара хьалха социалистически яхь йолайир коммунист Сагов Іалихан керте латтача басараш деча цеха коллективо. Басараш дераша шоашта социалистически декхараш тІайийцар: кхоадьча кІаланица парте съезд хьаеллача дийнахьи кхоьлча хийнкаташца съездо болх мед бечз деношкеи болх бе. Шоай декхараш цар дизза кхоачашдир.

КПСС XXIV-ча съезда решенеш чІоаггІа уйла тІайохийташ Іомаю ерригача производственни участкашка, цекашка, бригадашка, цар хьинар а низ а телаш Іомалу фабрика къахьегамхой производственни мощносташ сихха дегІаккхувла, къахьегама овсарле лакхъе, къахьегама дисциплина тоае.

Съезда решенеши коллектива декхараши дийцар ерригача фабрика юкъара собрани а яь, производстве хьалха латтача дукхачар цига хІаране ши-шийна, кердача пятилетка хьалхарча шера тІаийца хинна социалистически декхараш хийца а хийца, керда доккхагІдараш тІаийцар. Масала, фабрика рационализатора, коммунистически къахьегама ударника, дикача общественницас обмеловщица йолча Газдиева Мадинас декхар тІаийцар производственни нормаш хІара денна 120—125 процент кхоачашъе, 1971 шера шин ученицана ший професси дІаІомае, хІаьта шийна кхы цхьаькха а сменни професси Іомае.

Шийца балха боахкача кхалнаха КПСС XXIV съезда решенеш дІайовзийташ каст-каста царна хьалхашка къамаьл деш хул агитатор, закройщица Костоева Мадина. Фабрика хьайийллача дийнахь денз болх беш йолча Мадинас хІара бетта производственни заданеш тІехкхоачашъю, ерригача коллективана хьоккам тел по къахьегане а оамалашта а. Ший знанеши опыти балха тІарча ший новкъосташта гІад а яхе дІалу нов. Костоевас, ший идейни боарам лакхбара хадданза къахьег. Сага дикагІа йола оамалаши къахьегама гІулакхаши доахкаш йола Костоева Малина 11 мае хиннача хоржамашта хьалхарча собране фабрика коллективо Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттаьй.

Парте съездо баьча балха итогаш йийцар парткоме, профсоюзни, комсомольски собранешка, фабрика беррига̧ча къахьегамхошта юкъе шерра Іомаеши дІайовзийташи я уж.

Боккха хьехама болх беш ба тха пропагандисташи политинформатораши. Каст-каста бе доаллаш газет а, журнал а долаш, перерыв йолча ханеи болх чакхбаьнначул тІехьагІеи шийца балха болча новкъосташта юкъе бІаргаго йиш я политинформатор Яковченко Анатолий, электроцеха мастер. По дикагІа кхетаергйолча тайпара, дІадахача пхе шера вай Даьхено даьхача толамашкара дог тешадеш дола дуккха масалаш а кхувлаш ший новкъостий уйла тІаерзаю нислагІча пятилеткана парте оттаьча, экономически политически дегІаахара йоккхийча планашта. КПСС дунен халкъашта юкъерчеи чурчеи политика дешаех лаьца парте съезда решенеш дІайовзийташ каст-каста выступленеш ю коллективана хьалхашка политинформатораша Сагов Іалихана, Петрякова Валентинас, Садоха Татьянас, Аушев Махьмада, Мальсагова Мадинас, дуккхача кхычар. Цар еш йола выступленеш хьалххагІе а бокъонца уйла йий, дика кийчйий, дог тешадергдолча тайпара хул, цудухьа ладувгІараш раьза болаш, цар дега салоІам беш хул массаза а цар лекцеши доклад ашн.

КПСС съезда материалаши цун балха итогаши кІоаргга Іомаю партийнии комсомольскии политически дешара системе а. Деша багІараша чІоаггІа уйла тІаяхийтеи доккхал деши ладувгІ КПСС арахьарчеи чурчеи политика, Советий мехка экономика дегІаахара, советски халкъа вахара хьал тоадара даькъе доахача толамашка.

Пропагандисташа Тумгоев СаІида, Гаврилов Анатоле, Щеглова Тамарас массанега а дакъа лоацийташ, сакъердаме ю деша багІараца занятеш, шоай лекцеш, докладаш вай вахара таханарча денца, фабрика производственни гІулакхашца ювз цар.

Фабрика коллективо ший деррига низаши хьинари тІадахийта лаьрхІад кердача пятилетка хьалхарча шера гІанийна шоай социалистически декхараш толаме кхоачашдара, продукцена реализаци яра шера план ханал хьалха, 25 декабре, кхоачашъяра, планал совгІа паччахьалкхенна 50 эзар сома маьха промышленни продукци ялара, цу тайппара КПСС XXIV-ча съезда решенеш ханал хьалха кхоачашъяр духьа советски халкъо лоаттабеча къовсама юкъе шоашкара доаггІаш дола дакъа лацара.

А. ТУТАЕВ,
Назранерча трикотажни фабрика партбюро секретарь.

Творчески къахьег

КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъяра шерра социалистически яхь йоаржаяь къахьегаш ба «Октябрьнефть» мехкдаьттахой. Укх шерара план ханал хьалха кхоачашъе, планал совгІа 50 эзар тонн мехкдаьтта даккха дош деннад мехкдаьттахоша.

ДІабахача бит беттал совгІа йолча хана цар хьа а даьккха дехка «Іаьржа дошув» 15 эзар тоннага кхоячаш да. Мехкдаьтта даккхареи дохкареи план тІехкхоачашъярца цхьана тІехкхоачашъяьй технико - экономически хьоккамий задани а. Къахьегама овсарле 5,5 процент лакхъеннай, 1,1 процент лохбаьб мехкдаьттага дІабода мах.

Мишта вІаштІехьдаьннад мехкдаьттахой коллектива толамаш даха? Эггара хьалха мехкдаьтта хьадоаккхача скважинай фондех творчески пайда эцар, цул совгІа кердача технологехи техникехи биззa пайда эцар бахьан долаш.

Цу тайпара балха юкъекхухьача мероприятеех боала пайда къаьгга гуш ба № 183 йола скважина хьанийцача. Форсированни режимах из болх бе йолаелча гІоне 200 тоннага дІакхоачаш дукхагІа мехкдаьтта тела яьлар из. Иштта дукхагІа хилар хьадоаккха мехкдаьтта № 209 йолча, кхыча скважинашка.

Социалистически яхье баьнача мехкдаьттахошта юкъе хьалха латт коммунистически къахьегама цІи лелаю «ГІойт-Корт» № 2 йолча инженерно - диспетчерски служба П. Н. Хощенко керте латта коллектив. Укх шера цу коллективо планал совгІа даьккха мехкдаьтта 8500 тонн да.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

Шелковской района «Путь к коммунизму» колхоза хьаккарч лелаераша дика дІадоладьд нислагІча пятилетка хьалхара шу. ХІара нана-хьаккхийна тІехьара 13 хурск яккха денна дош тІехкхоачашдеш ба укх сурта тІа шоана гуш бола гэвза хьаккарч лелаераш Л. Умаицова, Л. Пискунова. Цхьаккхе а хурск цамогаш хургйоацаш ший ханнахьа профилактика ю хурскашта колхоза фельдшера Ковалев Михаил Ивановича.

С. Хакиева сурт.

ЕРРИГСОЮЗНИ КОМСОМОЛЬСКИ СОБРАНЕШ

Комсомола Ленински районни комитето, районерча юххьанцарча комсомольски организацеша чІоаггІа раьза хинна тІанйцар Ерригсоюзни комсомольски собранеш ярах хинна хоам. Собранеш толаме вІаштІехьъяхарай чакхъяхарай комсомола районни комитето 29 апреле юххьанцарча комсомольски организацей секретарий семинар - совещани йир.

Дика вІаштІехьъяьнка, лакхача идейно - политически боараме чакхъяьлар собранеш ГРМЗ, хІамаш тегача производствай объединене, Октябрьски революце орден лелаеча «Красный молот» завода, «Чечингражданпроект» яхача проектни института юххьанцарча комсомольски организацешка. Уж цІераш кхы дІахо а яха йиш йолаш яр, хІана аьлча дукхагІа йолча юххьанцарча комсомольски организацешка дика чакхъяьнай собранеш.

Собранешка дакъа лаьцар 33048 зІамигача сагои йоІои, хІаьта царех 17045 саг комсомольцаш бар. Собранешка къамаьлаш дир 1213 саго, членалла дІачуийцар 57 саг. Собраней балха юкъе дакъа лаьцар партийнии боахамеи 1317 кулгалхочо.

Района кагийча нахеи мехкарашеи комсомольски собранешка итогаш йир парте XXIV съезда сийна тІаийца хинна социалистически декхараш кхоачашдара лелаяьча яхьа, Ленински зачете дакъа лацара, союза чухьара беррига болх дІахо эргабаьккха тоабара, комсомольски политически дешара кружокий гІулакхаш тоадара, спортивнии оборонно-массовии балхага хьожача дакъа лацара дешаш гІеттадир.

Масала, хІамаш тегача производствай объединене комсомольцашеи кагирхошеи хьалхарча квартале планал совгІа кийч а яь, реализаци яьй 20 эзар сома маьха продукцена.

КПСС XXIV съезда сийна тІаийца хинна социалистически декхараш эггара хьалхарчарца кхачашдир комсомолкаша Молочкова Натальяс, Мельникова Верас, Ермоленко Натальяс, кхычар.

Объединене комсомольцашеи кагирхошеи парте исторически XXIV съезда решенеш чакх а йоахаш, социалистически декхараш тІаийцад: 9-ча пятилетка хьалхарча шера план 1971 шера 25 дукабре кхоачашъе, тІехдика мара продукци ара ца хеца, къахьегама дисциплина толхаяь цхьаккха моттиг ца хилийта.

«Грознефть» объединене геолого - поисково контора комсомольцашеи кагирхошеи Ерригсоюзни комсомольски собране лаьрхІар «Пятилеткана — къонача хьинаре къахьегам, гоавзал, кердадараш» яхаш девиз а йолаш мехкарча комсомольцашеи кагирхошеи лелаеча социалистически яхьа юкъебаха. КПСС XXIV съездо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашлара лелаеча социалистически яхьа юкъеболхаш комсомольцашеи кагирхошеи керда декхараш тІаийцар.

Шоай сийлахьча гІулакхех лаьца Ерригсоюзни комсомольски собране рапорт делар коммунистически къахьегама предприяте — Грозненски ремонтно - технически завода комсомольцашеи кагирхошеи. 1971 шера хьалхарча квартала план а социалистически декхараш а 15 марта кхоачашдир заводо. 20 миллион тонн мехкдаьтта даккхар духьа къовсам лоаттабьча республика мехкдаьттахошта планал совгІа 10 эзар сома маьха продукци арахийцар. Рационализаторски предложенеш юкъекхахьара чотах комсомольски экономе фонде диллад 4 эзар сом.

Шоай производственни заданеш 200 процент кхоачашъю «Красный молот» завода комсомольцаша А. Кедина, И. Крохолева, С. Кощуба.

Социалистически Къахьегама Турпал нов. Хаджиев керте латтача СМУ-4 бригада лаьрхІад 5 шера план 3,5 шера кхоачашъе.

Ерригсоюзни комсомольски собрани йолча юкъагІа дуккха дика гІуллакхаш дІадоладаьд районе. Масала, «Росгалантерея» база комсомольцашеи кагирхошеи социалистически яхье бийхар Дагестански «Росгалантерея» комсомольцаш. Дуккхача комсомольцашеи юххьанцарча комсомольски организацешеи инициатива кхайкайир: город хозъеш-тоаеш 10—15 сахьата болх бе. ГРМЗ комсомольцаша декхар тІаийцад 8 сахьата программа 7 сахьата кхоачашъе. «Чечингколхозстрой» объединене ПМК комсомольцаша поход кхайкаьй Іилмаи ларда тІа вІаштІехьбаьккха къахьегам юкъебахьара тІехьа.

Белгалдаккха доагІа, района ерригача юххьанцарча комсомольски организацеша КПСС Центральни Комитетага даьхийта письмош тІаийца хилар. Цар тІа комсомольцаша хьамсарча партена дош лу. Сийлахь-воккхача Ленина, Коммунистически парте васкеташ кхоачаш а деш, шоаш дІахо а съезда решенеш чакхъяхара тІагІертта болх бергхилар ах.

Белгалдоалаш хІама да, дуккхача собранешка партеи комсомолеи ветеранаш, Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тІем тІа дакъа лаьцараш, къахьегама турпалаш, съезда сийна лелаяьча къахьегама вахте дакъа лаьцараш хинна хилар. Ше дика балха форма йолга хьахьеккад Ерригсоюзни комсомольски собране. Цо новкъостал ду массе даькъера юххьанцарча комсомольски организацей болх тоабара.

М. ГАДАБОРШЕВ,
ВЛКСМ Ленински райкома орготдела заведующи.

КЕРДА ДЕКХАРАШ ТІАЙЙЦАД

Укх деношка «Сунжанефть» НГДУ цехашта юкъе яьржача социалистически яхье дика къахьегама толамаш дахарах скважинашта капитальни ремонт еча цеха коллективана хьалхара моттиги управлене карара-кара тела цІе Байракхи луш 150 сом ахчан преми хьожайир.

Иштта къахьегача цеха коллективо 11-ча мае хиннача юкъарча профсоюзни собране массава раьза а волаш хьаллаьцар пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра Октябрьски революце орден лелаеча «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахой инициатива. Цу собране лакхара социалистически декхараш тІаийцар цеха болхлоша. Хьалха тІаийца хиннача социалистически декхарех шера планал совгІа ремент а яь кийчъе езаш хиннар цхьа скважина мара яцар. Уж декхараш хІанзлехьа толамца кхоачашдаьд цар. Ер шу чакхдалалехьа планал совгІа кхы а шин скважина капитальни ремонт е лерхІ цехе коллективо. Цу скважинашка вІашагІ а ехка планал совгІа цар кийчъергья буровой ши установка.

Скважинашта ремонт еча пайда эцаш хІара бригадо дІайохийтача балха хана боарам 83 процентага кхачийта чІоагІо яьй цеха болхлоша. Ремонт ярга дІабода мах планагІа лаьрхІачул 0,5 процент лохбергба. Уж декхараш кхоачашдара хьалхарча деношке денз хьинар айденна къахьегаш ба скважинашта «дарба дераш».

Къаьстта дика къахьегаш я цига мастер В. П. Суходолов керте латтача ремонтникий бригада коллектив. Ханал ши дийн бийсеи хьалха укх деношка ремонт чакхъяьккхар цо Ачалкхерча № 3 йолча скважине. Ачалкхерча майде эггара хьалха мехкдаьтта даха доладенна а эггара дукхагІа мехкдаьтта луш йола а скважина я из. 1957 шера денз цу скважинера даьккха «Іаьржа дошув» 425 эзар тонн я, хІаьта газ 150 миллион кубически метр я. Иштта из хилар бахьан долаш къонйир из скважина нов. Суходолов керте латтача бригадо 20 тонн цемента чу а яхийта чІоагІйир эксплуатационни колонна. Из боля чІоагІа халеи чоалханеи бар, цудухьа цига чакхъяха йийзар спуско - подъемни операцеш.

Иштта капитальни ремонт яьчул тІехьагІа дикка дукхагІа мехкдаьтта дала йолаелар къонъенна скважина. 6 миллиметр хулача штуцере гІолла дийнахьи буси цо лу 80 тонн «Іаьржа дошув». Скважина ремонт еча къаьстта дика къахьегарба белгалбаьлар бурувдеттараш Кривошеев Николай, Кривцов Виктор, кхыбараш. Цул совгІа укх май бетта ремонт яь кийчъяьй тха цеха болхлоша кхы а ши скважина. Иштта къахьегар бахьан долаш май бетта план хІанзлехьа 150 процент кхоачашъяьй цеха коллективо.

В. ВОЛОДИН.
«Сунжанефть» НГДУ скважинашта капитальни ремонт еча цеха воккхагІвола геолог.

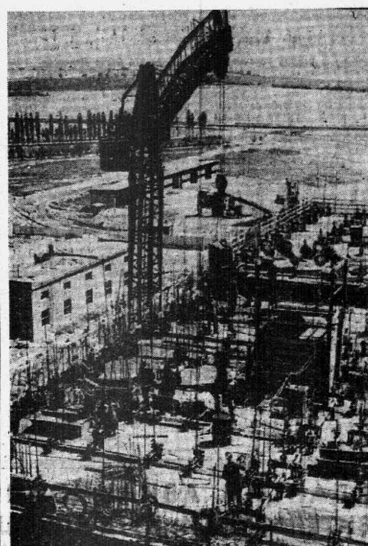

Сырдарьински область. Мецача арара эггара хьалхара Джизакски элеватор кийча я керда хьадьиначa влата 35 эзар тонн дІачуэца. Элеватора шоллагІа аргІа хІанз хьалъеш латтача йоккхача мелькомбината юкъе гІоргья. Хьалъеш латт хьаьра, кхы цхьаькха а цхьан элеватора зданеш, комбикормови цеха корпус.

Сурта тІа: хьалъеш латта Джизакски мелькомбината хьайра.

А. Горокрика сурт.
ТАСС фотохроника.

ИЮЛЬ БЕТТА ЧОТАХ

Хьадоаккха мехкдаьтта дукхагІа хилийтар дуккхача даькъе тийша да бурувдеттарех. Из дика кхета а деш пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахоша - инициатораша тІаийца лакхара социалистически декхараш толамца кхоачашдайтара хьинар кхо ца деш къахьег укх шера Старогрозненски бурув тохара балхий управлене бурувдеттараша. Ер шу доладелча денз цар планал совгІа лаьттан ченаш тохкаш теха бурув 350 гаргга метр я.

Уж толамаш доахача яьржача социалистически яхье хьалха латт цІи хеза волча бурувдеттача мастера Г. В. Крамарова кулгалдеча бурувдеттарий бригада коллектив. Цо хІанзлехьа кхоачашъяьй бурув тохара хьалхарча ах шера задани. Таханарча денга кхоачаш июль бетта чотах бригада теха бурув 80 гаргга метр я. Бурув тохарга дІабода мах лохбарах, химически реагенташ, утяжелитель кхоярах укх шера цо паччахьалкхенна 34 эзар сом пайда баьб. Цул дукха тІехьа ца юсаш иштта хьинаре къахьегаш я бурувдетта мастер Л. Д. Олейников керте латта бригада. Укх шера цо 690 метр бурув техад, ах шера заданел совгІа теха бурув 60 метр я. Планал совгІа 28 эзар сом пайда баьб бригада бурувдеттараша паччахьалкхенна.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

МЕХКАРИЙ ТОЛАМ

Дика къахьег Назрановски райпромкомбината чуйоагІача ТІой-Юртарча филиале болх беча вайнаьха мехкараша. Укх шера хьалхарча квартала план итт ди хьалха кхоачаш а еш планал совгІа массеха бІаь сома продукци арахийцар цар. ТІехкхоачашъяьй мехкараша апрела план я.

Болх гІалат ца доалийташ дика бара яьржача социалистически яхье дика къахьег мехкараша. Май бетта декхараш ханал хьалха кхоачаш а деш планал совгІа 16 эзар сома маьха издалеш йохка лерхІ цар.

Б. ГАСАРОВ.

ХАЛКЪА ВАХАРА ХЬАЛ ТОАДАРА ПАРТЕ МАССАЗА А ЙОАКХО Ю

Вай мехка коммунизм хьалъяра хІанзара этап белгальяьнна я коммунизма материально - технически база хьакколлача, Іилман - технически революци еча, социалистически производственни отношеней система эргайоаккхача даьхача толамашца, цу ларда тІа халкъа вахара хьал дІахо тоадарца.

БархІлагІча пятилетке боккха гІа баьккаб производство дегІайоалаеча, советски наьха вахара хьалаш тоадеча. НислагІа пятилетка, КПСС XXIV съезда Директиваш тІа белгал ма даккхара, социальнии Іилман техническии прогресса кердача лагІа тІа йоаккхаргъя вай мехка экономика, кхы а дегІадоагІаргда мехка материальни а духовни а беркат.

Къахьегамхой материальнии культурнии хьал дегІаккхувлар кхоачашданза даргдоаца закон да вай вахаре. «Ерригача вай планашка керттера де лерхІар,— аьннад Л. И. Брежнева 1970 шера июнь бетта харжархой собране. — из да дІахо а халкъа вахар тоадар, массе оагІорахьара социалистически общество дегІайоалаяр. Керда пятилетни план оттаеча хана а цу тІара хьадоладелар вай. Из кхоачашъяргІа хьамел хулаш цар тІадерзадаь хургда вай Даьхе кхы а йІаьхегІа, низ болашагІа хилийтара, советски наха буа кхачеи цар тІабувха гІирси тоабара, цар вахара хьалаш тоадара, здравоохраненеи халкъа образованеи система эргаяккхара».

Вай общественни строя социальни чулоацамагІа шийх доаллаш а цун экономически прогрессах хьахулаш а хІама да халкъа вахара боарам хадданза лакхлуш хилар. Къахьегамхой материальнии культурнии хьашташ тІа-тІа дикагІа кхоачашдар — иштта да социализма экономически законо дІадехар, социалистически общества керттера де лерхІар.

Социалистически планироване йиш хулийт накопленеи потребленеи эггара тІех йола пропорцеш уттае. накоплени дегІайоалаяра ерригача торонех пайда эца, цу наькъаца шерра воспроизводства лакха темпаш а цунга хьежжа потреблене фондаш дегІаяра темпаш а Іалаш а еш.

Социалистически общество бахача наьха вахара боарам, цар бакъйола доходаш болхлошта телача алапех лаьтта ца Іеш, иштта къахьегамах кхыча тайпара телача маьхех а латт. Къаман дохода дикка дакъа потреблене общественни фондашка гІолла дІакхоач нахага. цу фондий чотах Іалашду социалистически общества беррига̧ча наха медицински гІулакх делга, дешийтилга, квалификаци лакхъелга, пособеш- пенсеш телга, дешархошта стипендеш телга, аргІагІа йоагІа профсоюзни отпускаш телга, мах боацаши даррегІеи путевкаш телга, иштта кхыдараш. Болхлой, гІулакхерча наьха, ахархой доходех 25 процент совгІа хул потреблене общественни фондашкара телаш йола льготаш. Потреблене общественни фондай хоадамболлаш бола лоархІам ба нагахьа саг цамогаш хинна, инвалид хинна, къавенна хуле, цунна вахара хьалаш Іалашдара йоакхо яр, иштта кхы дІахо. Октябрьски революци котъяларо хьакхелла да потреблене общественни фондаш вІашагІйохкар.

ДІаяхача пятилетка итогаша хьахьокх халкъа боахама деррига доакъош дегІадоаладеча вай мехко боккха гІа баьккха хилар, потребленеген накопленеген дІайохийта къаман доход пятилеткагІа 41 процент лакхъеннай. Из хул цул хьалха дІаяхача пятилеткагІчул дукхагІа. Цо дикка торо хилийтай мехка къаман дохода потреблене фондий резерваш лакхъе. Уж дІайохийт болхлой, гІулакхерча наьха, ахархой материальни культурнии хьашташ Іалашдара.

ПятилеткагІа юкъера лаьрхІача болхлойи гІулакхерча наьхен алапи 26 процент лакхденнад, из хул КПСС XXIII-ча съезда Директиваш тІа белгалдаьккхачул дукхагІа. Керттерча даькъе болхлой алапи лакхдалар хьахиннад къахьегама овсарле лакхъярнеч болхлой квалификаци лакхъярцеи. Цу даькъе боккха лоархІам болаш хилар планированеи материальни стимулированеи керда система. Цул совгІа паччахьалкхено цхьайола мероприятеш чакхъяьхар алапи телара система эргаяккхара тІаерзаяь.

1970 шера юкъера лаьрхІача хІара болхлочои гІулакхерча сагои эцаш хинна алапи 122 сом хилар. 1965 шера эцаш хиннар 96,5 сом мара доацача, хІаьта 1970 шера потреблене общественни фондашкара луш йола льготаш а тІехьа дІалаьрхІача, хІара болхлочои гІулакхерча сагои юкъера лаьрхІача ийша алапи 164 сом да. Дуккхача категорех болча болхлошта лакхдаьд алапи эггара кІезигагІа лучоа а бетта луш дола алапи 60 сомага дІакховчадаьд.

1969 шера 1965 шерaца ниисдича колхозхошта къахьегамах тела ахчани натуральнии алапи 33 процент лакхделар. Колхозхой доходаш лакхъялар дувзаденна да колхозий организационни - боахама процессаш чІоагІъяллар- ца. Колхозхой доходашта юкъе лоархІаме дакъа лоац цар шоай доалахьарча подсобни боахамашкара эцача пайда а.

Ховш ма хиллара пенсионни Іалашо яра даькъе СССР гаьнна хьалха яьннай кхы мел долча мехкел. Пенсеш тел массаболча болхлошта, гІулакхерча наха, хІаьта 1965 шера денз ахархошта а тел пенси. Пенсеш хьожаду къабеннарашта, къахьега йиш йоацаш мел бисараштa, кхаба саг воацаш бисараштa, иштта кхы дІахо. Къоанала хьожадеш дола пенсеш СССР-е капиталистически мехкашка хьожадечарел дуккха а хьалхагІа хьожаду. 1958 шера, паччахьалкхен пенсеш телара закон арадаьнна дукха ха ялалехьа, пенсионераш хилар 20 миллион саг, хІаьта 1969 шера 40 миллион саг- царех 12 миллион колхозхо а волаш.

Потреблене общественни фондашкара бахача наха мах болцаши льготахи, хьанйяьча путевкай боарам пятилеткагІа 1,5-зза совгІа лакхбеннаб. Сага сих лаьрхІача бахача наха телаш йола выплаташи льготаши 1970 шера 262 сом хилар. 1965 шера 182 сом мара ца хиннача.

Пятилетка шерашка розничии товарооборот 48,4 процент лакхъеннай. цу юкъагІа лакхъяла езаш хиннар 43,5 процент мара йоацача. Тоаьй розничии товарооборота структура, кхачан доаца товараш сихагІа дохкилга лакхденнад 55 процент, кхачан товараш дохкилга лакхденнад 44 процент.

Къаьстта дІаяхача пятилетке дика толам баьккхар баха нах культурно - бытовой товарашца Іалашбеча. ДІадахача итт шера телевизораш 4-зза, барзкъаш дутта машенаш 6-зза, холодильникаш 8-зза, радиоприемникаши радиолаши 2-зза гаргга, пылесосаш 3-зза, мотоциклаши мотороллераши 1,6-зза дукхагІа арахийцай. Иштта, 1961 шера бІаь дезала мара юкъе биь дезалга мара яцар холодильникаш, хІаьта хІанз хІара кхоалагІбола дезал холодильникаш йолаш ба.

Укх тІеххьарча шерашка дикка дегІаденад бахача наха бытови гІулакх дар а. КПСС XXIII-ча съезда Директиваш тІа оттадаь декхар дар быта службагІа йоккха механизированни халкъа боахама дакъа де аьнна. Из лоархІаме декхар кхоачашдеча дика толамаш даьхад.

1966—70 шерашка дукха наха чубаха цІенош хьалдаьд, хІара шера лаьрхІача хьалдаьраш 102—105 миллион квадратни метр цІенош да, хІаьта пятилеткагІа хьалдаьраш 518 миллион квадратни метр да. Уж хул тІом хьалехьа хьалхарча ерригача пятилеткашка хьалдаьча наха чубахача цІеноел 2,5-зза дукхагІа. Укх тІеххьарча пятилетка шерашка кердача квартирашка баха хайша советски нах 55 миллион ба.

СССР-е массадола тайпа дешар дешаш ва 79 миллион гаргга саг, вешта аьлча, хІара кхоалагІвола саг дешаш ва. деша даха ха йоаца бераш ца лаьрхІача.

Вай республике а, беррига̧ча вай мехка санна, бахача наьха ма-

Тхоьга язду

ЙИСАР ДУКХА ХА ЯЦ

Денгара денга сихлуш латт РСФСР а Нохч-ГIалгIай АССР а Лаккхеьарча Совете, моттигерча Советашка хургдолча хоржамашта еш йола кийчо.

Хоржамашта кийчо еча хIанзлехьа дукха карагIдьинад Наурски районни партийни организацени къахьегамхой депутатий районни Советай. Укхаза балха план отта а яь чIоагIъяьй, юххьанцарча партийни организацей секретарий, агитаторий, къахьегамхой депутатий станични поселкови Советий секретарий, совхозий, колхозий болхлой комитетий председателий семинар яьй. Цига дийцар хоржамашта лерттIа кийчо яра, харжархошта КПСС XXIV съезда материалаш кIоаргга дIайовзийтара, хоржамех лаьца къахьегамхошта хьалхашка докладаш яра, лекцеш ешара, кхыдела дешаш.

Укх шера 19 марта къахьегамхой депутатий Наурски районни Совета исполкома решенех районни Совете хоржамаш дара 75 хоржамий округи къахьегамхой депутатий станични советашка хоржамаш дара 417 округи вIашагIъеллай районе. ХIаьта плана тIа белгалдаьча бесса, района станицашкен поселкашкен 16 хоржама участок хьайийллай, хIара участке цхьаьца агитпункт вIашагI а тохаш Харжа а хержа чIоагIбаьб агитпунктай заведующеш. ХIара агитпункте организационни массово - политически болх бе аьнна дик-дикагIа бола агитатораш, политинформатораш тIачIоагIбаьб района юххьанцарча партийни организацешка. ХIанз уж шо-шоай десятидворкашка чу а утташ харжархой спискаш уттаеш, уж нийсъеш лел.

Къаьстта дика вIаштIехьбаьккхаб хоржамашта кийчо яра болх Ищерски станични Совета исполкомо, «Победа» колхоза производственни участкашка, бригадашка собранеш чакхъяьхай станични Совета активо.

Хоржамашта кийчо еш наха юкъера массово - политически болх тоабара дош кертерчарех лерхI КПСС райкомо а районни Совета исполкомо а. Дукха ха йоаццаш цу деша хетаяь семинар хилар районе. Цига дийцад агитколлективашта, лекторашта, агитаторашта хьалхашка латтача деккарех, къаьстта теркам тIабахийтар балхаш тIа боаццаш цIагIа болча пенсионерашца, цIен-ноапошца хоржамех, КПСС XXIV съезда материалех беседаш яра де дезарашта.

Къаьстта дика вIаштIехьбаьккхаб наха юкъера политически а организационни а болх Наурская яхача станица стансовето. Хоржамашта хьалхарча кампане 337 активист юкъеэзав цар. Цудухьа районе массанел хьалхагIа вIашагIъеххар укхаза хоржама округаш, хоржама участкашта лаьрхIа цIенош кийчдир. Массанел дикагIа а хозагIа а кийчъяь я станицера Центральни агитпункт. Из хоза кийчъяьй чура а арара а агитатораша цахаддаш дежурство лелаю, телефон я, хоржамех долча литературах витрина кийчъяьй, чуухача наха деша керда журнал, газет, тайп-тайпара кстола тIара ловзараш да. Цудухьа хIара сарахь дукха нах хул укхаза кердачунга ладувгIа баьхке. Харжархой спискаш оттаяьй.

Цхьабакъда массанахьа а дац из гIулакх ишта дика. Хоржамашта кийчо яра болх эсала лелабу Мекенская яхача станицерча № 8 йолча хоржама участке, «Калиновский» совхоза № 10 йолча хоржама участке, Калинина цIерагIча совхоза № 2 йолча хоржама участке. Балха планаш яц цу хоржама участкашка, агитатораша хан-ханнахьа дежурство лелаяц, хоржамех лаьца литература дац, цхьаккха тайпа гойтара агитаци яц. ХIанзза мара дIабелабеш бац агитатораша наха юкъера политмассови а организаторски а болх. Районни Совета исполкомо хоржамаш хьатIакхача ха дукха ма йий яхаш цIенхаштта дIадийхадац станичнии поселкови Советашкара хоржамашка кийчо яра болх шерагIа боаржабелга.

С. ШАДИЕВ,
Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета инструктор.

ЛАЬТТАН БЕРКАТ ХЬУВКЪАДЕРАШ

Май бетта хьалхарча деношкз догIа дийлхачул тIехьагIа хьатIайоалача хьажкIаша Шаьла района Ленина цIерагIча колхоза кхаш баьццара дерзадаьд. Укхаза уж 400 гектара тIа дIайийнай, царех 200 гектар ялатаи юхейнсараш доакъаран.

— Дика чакхдаьхар хьажкIаш дIаера балхаш, — яхаш дуви колхоза корттерча агронома Умханов ДжаIарса. — Из болх беш хилар Магомедов Селима, Денильханов Ширване кулгалду звенош. Шоай болх дика хоача лаьтта леладераша дIаерца цхьа на минеральни удобренеш а тайсар, хIаьта «Медведка» яхача вредитела духьала ядохимикаташ а тайсар. Хетачох хIара гектара тIара 45—50 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуэца вIаштIехьдаргда.

Теша мегаргва колхозхоша шоай дош кхоачашдергхиларах. Белгалде деза звенош вIашагIтохара гIулакха колхозе боккха теркам тIабахийта хилар. Из болх чакхбаьккхар звеной кулгалхоша.

С. Магомедовца болх беш ба В. Хасаеви Б. Хадаеви. Уж дика вIаши бовзаш ба, цхьатарра лакха я цар механизаторски квалификаци а. Ш. Денильханова звенона чубоагIараш а ба дика механизатораш. Дукха шераш да Денильханов Бадрудин юртбоахаме болх беш вола, царца ва Юшаев Султан а. Звеной членашта юкъе болх бийкъа ба, хIаранена ший фу де деза хов.

Делкъа хана кхаъкха вIашагIкхийтар тхо С. Магомедова звенно коллективаца. Цу тайпарча хана механизатораша салоI. бакъда из сурт дацар тхона бIаргдайнар.

— ХIанз салаIа йиш яц тхога, — йоах звеньевойс. — хьажкIана культиваци яра эггара дикагIа йола ха я делкъа ха. ЙIайхача хана хьажкIаш матара йолх.

Цо хьахьокх механизаторашта агротехника дика йоззаш хилар, шоашта тIадилла гIулакх уж толамца кхоачашде гIертар. Цхьаьхха дайзадац царна уж гIулакхаш. Из я дуккхача а шерий опыт. хIаьта цар бизза пайда эц колхоза специалистий хьехамах а.

— Тха болх а творчески уйлаш тIаяхийта бе безаш ба, — йоах С. Магомедова, — агротехнически лоаццача хана балхаш дарал совгIа, хьежа веза хаоттамга, денни бийсанен ханага, дIадийначо ялата хьалашка. Цхьадола балхаш делкъа хана, цхьадараш IуйрIйна сенца, сайрана ду оаха.

ХIара звеное технологически картага хьежа бу болх, цу тIа яздаьр шоай балха юкъедоаладу. Цар кхетаду цуига хьежжа мара хьувкъам хургбоацалга, продукци яккхарга дIабода мах лохлургбоацалга. Белгалде деза технологически карташ оттадеш механизатораша дакъа лаьцалга, цудухьа царна дика хов карташ дIадехар.

ХIанз механизатораша шоай теркам тIабахийтаб оасарца къовсам лоаттабара, лаьттанцара тIоадал соцаяра.

ХьажкIа кхейрал совгIа шекара свекла а лелаю звеной механизатораша: из дIайийнай 400 гектара тIа. Белгалде деза укх шера шекара свекла лелаяра деррига балхашта механизаци е лаьрхIалга. Дикал лакха йолаш дIайийра культура, хIанзале шаровка чакхъяьккхай, кулга кара иийлхъяра балхаш дIадахьа дезаргдоацаш хьалхе а дIае езача тайпара дIайийра шекара свекла.

Шекара свекла лелаяра деррига балхашта механизаци яр — керда гIулакх да. Балха юкъейоалае еза ца йовза техника, масала, шекара свекла чуэцаш йола комбайн. Цудухьа, керда техника Iомаеш ба механизатораш.

Ленина цIерагIча колхозо дIадахача шера лаьтта леладара культура лакха лелаярах вай республике хьалхара моттиг. Российски Федераце шоллагIа моттиг яьккхар, цу гIулакха 4000 сом ахчан премия а хьожаеш.

— Кердача пятилетка хьалхарча шера тхоай деррига а низаш тIадоххийтарда тха коллектива даьха толамаш чIоагIдара, —йоах колхоза председатела В. А. Гунеева, — из тешам ду колхоза дикача механизатораша, цар балхаца болча безамо.

А. КУИМОВ.

КХАШ ШЕРЛУ

Дукха шераш да тха мелиоративни отряд Шелковской района «Сельхозтехника» объединение вIашагIъелла. ХIанзле дукха балхаш даьд отряда йоккха йоацача коллективо. Механизаторий керттера декхар да лаьтташ петарехи кIотаргехи цIендар, уж балха юкъедоаладар.

1971 шу доладелча дену тха механизатораш «Красный пахарь», Менжински цIерагIча колхозашка болх беш ба. Дика къахьег цар.

ПланагIа укх шера хьалхарча биъ бетта петарехи кIотаргехи цIен а даь, 6 эзар гектар кIаьда оахам даь лаьтта боахамашта дIадала дезар. Механизаторашта юкъе яьржача социалистически яхьо къахьегама овсарле лакхийр, план дикка тIеххоачашъе вIаштIехьдалийтар. Оаха кийчдаьча 8-6 эзар гектар лаьтта колхозаша доакъара баьцаш дIайийнай.

Итт шу совгIа ха я Кочетков Дмитрий отряде болх беш вола. Из ва тешаме болхло, новкъост. Дубов Виктор массехк шу хьалха арме вигар, хIаьта дIадахача шера ше цIавоаргIаше а тха коллективе юха балха вера из. Дукхача шерашка тха отряде къахьегаш ба Г. Зеленскии Н. Пашкови.

Отряде 13 саг мара вац. Цхьабакъда тха зIамигача коллективо доккхий толамаш доах. Укх шера биъ бетта 4,3 эзар сом пайда баьб. ТехникагIа пайда эцара коэффициент, планах 0,9 процент хила езача, 0,98 процентага кхаччалца лакхъяьй.

В. СОПИН,
Шелковской района «Сельхозтехника» объединене мелиоративни отряда кулгалхо.

IИЛМАХОЙ ДАГАБУВЛ

Дукха ха йоаццаш город Грозне мехкдаьтта промышленноста предприятешта проекташ уттаеча Паччахьалкхен институте «Нефтехим» яхача Ерригсоюзни общества Iилма-техническа конференци хилар промышленни процессашта тохкамбарая оптимизаци яраи хетаяь.

Конференцена юкъе дакъа лаьцар мехкдаьтта промышленноста Ерригсоюзни Iилма-тохкамен проектнии института (ВНИПИнефть), мехкдаьттен газа чакхдахара а мехкдаьтта химе а автоматизаце Специализированни конструкторски бюро, Гипрогрознефта, мехкдаьтта чакхдоахачеш мехкдаьтта химически промышленноста автоматизаце Специализированни конструкторски бюро Омски филиала, ВНИПИнефть Омски филиала, «Гипрокаучука», Новоуфимски НПЗ боккхий специалисташ.

Конференце ла а дийгIа, йийцар 30 доклад, цу даькъе пленарни заседанешка — 3. «Промышленни процессашта тохкамаш дара» секце—14, «Промышленни процессашта оптимизаци яра» секце — 13 доклад.

Докладашкен хоамашкен ла а дийгIа, уж дийца а дийца, конференце дакъа лаьцараша тIаийцар Iилма-тохкама институташ, процессаш кийчъераш промышленни тохкамаш дара а математически методаш проектироване практикана юкъекхахьара интенсификаци яра а тIаерзаяь рекомендацеш, расчеташ чаккъяха езаш а керда алгоритмаш, процессий расчетий методикаши программаши, мехкдаьтта чакхдоахачен мехкдаьтта химически йоккхийча комплексашта проектировани яра автоматизированни система перспективе хьаяр духьа царна управлени яра системаш кийчъе езаш а хилар теркал а деш.

В. ДЕШЕВОВА,
Нохч-ГIалгIай ДНТИП инженер.

ГОВЗАНЧ

Старогрозненски бурувдеттараша сий деш ва Советски Арме разведчик хинна, хIаьта хIанз № 1006 йолча кIоаргача скважина начальник Гринь Тимофей Григорьевич.

ТIом чакхбаьнна дукха ха яладехьа, 1947 шера хержар цо из чоалхане, цхьабакъда сакъердаме професси. Сандомировски плацдармера ваьнна Берлине кхаччалца разведчик волаш хьавена нов. Гринь хIанз «лаьттан ченаш» тохка «разведчик» ва. Ше балха венача хьалхарча шерашка «Солени балка», Ястребиная яхача моттигашка чокракски мехкдаьтта лохаш бурувдеттараш хилар из.

Дукха хIама хувцаденнад цу хана денз. Ха дIа ме йоза лакхлу тIемахочун балха говзал. 1963 шера из хьожаву буровой бригада кулгалде. Сабардолаш, тешаме, къахьегам дукха беза кулгалхо дукха везалу бригада членашта. Доккха дакъа лоац Тимофей Григорьевича общественни вахаре. Новкъосташа каст - каста буровой комитета е партийни бюро членалла херж. ХIанз Тимофей Григорьевич Нохч - ГIалгIай Лаккхеьарча Совета депутат ва.

Ховш ма дий мехкдаьтта дукхагIа хьа ме оза скважинаш кIоаргIлуш хилар. ХIаьта кIоаргача скважинашка болх бара лакха знанеш эш. Цудухьа сайрийнарча техникуме деша вода Тимофей Григорьевич. Шиъ 42 шу дузача шера диплом хьаэц цо.

Техникуме Iомадаьр цунна накъадоал керда хьабаьхкача болхлошта сихагIа говзал дIаIомаяра. Тимофей Григорьевича новкъосталца шоай балха бокъонца бола говзанчаш хиннараш дукха ба. Дукха ба царна юкъе хIанз кулгалхой бола нах а. Масала, буровой начальник Швецов Владимир, диспетчерски служба инженер Михедов Борис, сменай начальникаш ин. Рябов, Шамсудов, кхыбараш.

Проектни кIоаргал 5400 метр йолча скважинана бурув тохаш я хIанз Тимофей Григорьевича бригада. 4510 метрал тIех да цар теха бурув. Апрель бетта графиках бурувдеттараша тоха дезаш хинна бурув 3400 метр яр, хIаьта уж 269 метр кхы а IокIоаргбелар.

Т. АЛЕКСЕЕВ.

НАЬХА ХЬАШТАШ КХОАЧАШДЕШ

Нохч - ГIалгIай республике бахача наха чIоагIа эшаш дола шекар, кондитерски изделеш, чай, консерваш, минеральни хий, кхы дуккха а тайпара кхачан товараш хьатIакххаьрна буззабенна бола болх беш я тха Росбакалея йоккха йоаца коллектив.

Кхачан товараш дIаоттадаь лоаттаду дукхха помещенеш хьалъяьй оаха дIадахача пхе шера. Царех я Заградино яхача станцера 5000 тонни шекар дIаоттадаь лоаттадергдола склад. Бакъдар аьлча, гIишлошъераша кхоачаш ца деш диса кхоачамбоацараш а долаш болх бе йолаялийтай из. Уж кхы гаьна ца доалийташ дIадаха деккарийла а ба гIишлонхой. ХIаьта хIанз биллал боалаш латт цу складе бода 1,5 километр дIоахал дола никъ. № 131 йолча гIишлой-монтажни управлене поезда коллективо из буллаш латта 2 шу совгIа ха я. Укх май бетта тIеххьарча деношка уж балхаш чакхдаха дош деннад цо. Заградина яхача станцера машенашца шекар складашка дIакхухьаш доккха зе хул Росбакалеяна.

Тха балха хьокхамаш кхы а дикагIа хургдар нагахьа санна тхона транспортни организацеша республикерча торговле организацешка централизованни товараш дIаккхухьаргдолаш хан-ханнахьа кхоачам хилла материалаш кулийташ хилча. Белгалаккха дезаш да 1968 шера денз цу гIулакха тхона хьахьежаю машенаш хайра алсамъяьнна на хилар. ХIаьта цу хана чухь тха товарооборот 40 процент гаргга дегIаенай.

Торговле цхьайолча организацешта шоай чекха дIамаьхала ца доала товараш нормативах доаггIача тайпара хан-ханнахьа дIакхахьаш. Укх шера дIаяхача хана кхы а воrIа латт из гIулакх. Масала, хьалхарча квартале цара дIадахьа дезаш хинна 350 тонни тух хIанз а тха складе латт. Лакхе белгалдаьча кхоачамбоацараш ца хилча кхы а дикагIа дIагIоргбар тха болх.

Укх шера дIабахача 4 бетта план 109,4 процент кхоачашъе вIаштIехьдаьлар тха. Республика мах беча организацешка планал совгIа дIадахьийтад 600 эзар совгIа маьха кхачан товараш.

Парте XXIV съезда решенеш кхоачашъяра тIаийца социалистически деккараш толамца кхоачашдара хIанз ший беррига низ тIаберзабаьб Росбакалея Нохч-ГIалгIай контора коллективо. ХIаьта, хIара участке лакхъергъа торговле культура. Оптови товарооборот дегIайоалаяра, товарашка дIадодар лохдара эша резерваш лохаш да тхо.

С. КАЗАЛИЕВ,
Росбакалея Нохч - ГIалгIай контора управляюще заместитель.

ЮКЪЕХЬУ ШОАЙ БАЛХА

КИСЛОРОДНО - БЕЛКОВИ КХАЧА

Балха нормативни хьалаш ца талхийтаран болхлой цамогаш ца хилийтаран лаьрхIа кислородно-белкови кхача тел Московски шинни заводе. Дийнахь луш йолча кислорода боарам 300—350 мл. Ши пела гаргга йола из кислородно - белкови смесь сага пхьаьшка чуйотт. ЛаьрххIача рецептагIа хьандаргий настойках, фуа белоках, хих, газа хьасаперча медицински кислородах кийчъю из смесь. Техкачул тIехьагIа гучадаьннад кислородно - белкови кхача дегIа аттагIа а хулийташ кIаьд ца луш болх байтилга.

ДУКХАЯРУСНИ ДIА-ЮХА КХУВЛА ЛЮЛЬКА

«Орелстрой» гIишлон управлене рационализатораша кийч а яь балха юкъейоалаяьй дукхаярусни дIа-юха кхувла люлька. Ценошта арахьара балхаш деча пайда цибара башха - дика хIама я из. Къаьст-къаьстача йовкъай йолча шина аьшка формах вIашагIъеллай из. Хьалха санна аьшка гIоврех вIашагIъехка хIамаш уттае ца езаш мукъабаьннаб гIишлошъераш. ХIанз ценошта арахьара балхаш де дезача дIайига мара езац дукхаярусни люлька. Цо шера беш бола пайда 8 эзар сом ба.

И. МАЙТАК,
Нохч - ГIалгIай Iилма-техническа информаце пропагандаи Цен инженер.

Машинистий лакха деккхараш

Укх биъ бетта Грозненски локомотивни депо машинисташа, цар гIончаша беза мухь тIабола 700 поезд дIа-юха а йига нормал совгIа 300 эзар тонн мухь дIабихьаб. Цу юкъа цар кходаьд 728 тонн дизельни доагор.

Социалистически яхье хьалха латт 12 тонни дизельни доагор кходаь а нормал совгIа итташ тоннаш мухь дIабихьа а тепловоза машинист нов. Беликов.

ЧIоагIа раьза болаш хьаллаьцаб эксплуатаце цеха коллективо «БIарччача шера хьинаре къахьега» яха старопромысловский тIахьехам. Хьалхарчарца из пайдане гIулакх хьал а лоацаш укх шера 12 тонни пятилеткагIа 60 тонни дизельни доагор кходе дош делар тепловоза машиниста Василенко Валентина. Кхы а лакхагIа деккхараш тIаийцад машиниста Ильязов Ильдуса. Пхе шера план 1975 шера 7 ноябре кхоачаш а еш 75 тонн дизельни доагор кходе дош деннад цо.

Укх деношка депо хиннача коммунистий собране мухьаш дIа-юха кхахьара тIаийца деккхараш ханал хьалха — 23 декабре кхоачаш а деш хьалха 500 тонн дизельни доагор кходе лийрхIача 1 эзар тонн доагор кходе дош делар депо коллективо.

* * *

Грозненски машиннаькъа отделене дика вовз тепловоза машинист, Грозненски горсовета депутат Дудургов Султан. Вай республика магистрала дикагIвола машинист лоархIаш волча Султана укхаза болх бу массехк шу да. ХIара рейсах дизельни доагор кходу цо. Духхьал укх шера ше дIа - юха йигача беза мухь болча иттех поездашца планал совгIа эзараш тоннаш мухьаш дIадихьад цо.

Горсовета депутата Султана бокъонца кхоачашбир харжархой шийх бенна тешам, дукха гIулакхаш дир цо депо болхлой къахьегама хьалаш тоадара, машиннаькъахой баха моттигаш тоаяра.

Депутата Дудургов Султана баьча балхах хоржамашта хьалхарча собране дийцар тепловоза машиниста нов. Лапшина, токара нов. Валевске, кхычар. Дудургова кхы цIаькха а городской Совета депутаталла кандидат вир.

Г. АНОХОВ.

ДЕНАЛ ДОЛА ТАНКИСТ

ТIом тIа даькха, хьекхадена, IажагIденна, вIашкадийххача саьнашка гIолла дуаденна, гварде вокххагIволча танкиста Мальсагов Мудара Гилане ворхI благодарность улл сона хьалхашка. Нагахьа санна тIехьа - хьалха уж тийннача ханашца нийсдеш уж Iодеххача, цар хьахьокх тIемахочо-танкисто Донера дIаболабаь Праге, Эльбе, Берлине кхаччалца тIемаца биха никъ. Сихха, дивизионни типографешка кепадийтта да благодарносташ. Цар тIа хьежача тахан санна хет фронтера гIулакхаш...

Гиланена тийннад уж благодарносташ, хIаьта цо шийца леладаьд уж ший бирсача машенаца фронта наькъашка гIолла фашистски аькхан бIенага — Берлинага кхаччалца а цигара дIахо Праге бодача фронта наькъагIа а.

Эггара тIехьагIара благодарность деннад Мальсагов Гиланена 1945 шера июле Советски Союза Маршала 1-ча Украински фронта бIун командующе И. Конева, фронта тIема Совета члена инарал - лейтенанта Крайнюкова, фронта штаба начальника эскара инерала И. Петрова кулгаш а яздаь.

И. Конева приказа тIа белгалдаьккхад, 1-ча Украински фронта бIун доакъошта юкъе а волаш Средни Доне йисте моастагIа-воххевча дакъа лацарах, Курски дуге латарах, Днепр, Сан, Висла яхача кинех деха валарах моастагIчун територе тIарча Одер, Нейссе, Шпрее яхача хинех деха а ваьнна Эльбе кхачарах вокхагIволча гварде сержанта Мальсагова благодарность денна хилар.

Правобережни Украине Т-34 танка механика - водитела Мальсагова дакъа лаьцад Житомир, Ровно, Проскурово, Винницы, Ковель, Черновцы, Станиславов, Львов, кхыйола городаш мукъайоахача. ДIахора Гилане тIема никъ Верхни Селезе а Берлине а бода.

Дрезден, Берлин, Прага мукъайоаккхача дакъа лацарах гварде инарал - майора Архипова — 53 гвардейски танкови бригада командира кулг а яздаь денна благодарность да Гилане.

1945 шера августе город Севск мукъаяьккхай 255 танкови полко, хIаьта из бахьан долаш цунах гвардейски Севски полк аьнна цIи тиллай. Цу полкаца а волаш баьб Гилане ший тIема никъ.

Гиланена благодарность деннад чIоагIъяь немецки крепость Оппельн яккхарах, Бреслау районера плацдарм яккхарах, М. И. Кутузов дIавелла воалла город Бунцлау мукъаяккхарах.

Фронтовой газета тIоре яькка заметка я Гиланега, цхьабакъда, цу газета цIи цунна дагаяIац. Заметкана тIехьашка оттадаьча датага хьежача, 1945 шера феврале арахийца хила дезаш да газет. «Механика - водитела танк кIалхаръаьккхай» яхача заметкана кIел кулг яздаьд гварде капитана Н. Исаева. Цо яздаьд:

«Механика - водитела Гварде вокххагIволча сержанта Мальсагова танк эггара хьалхарчарца немецки доазув а хоададаь тIехъийнаххар. Лирача тIем тIа майрен шек ца воалаши лийта немецки йиъ йоккха топ пархинг яьккхар. Цхьабакъда, дукха ха ялалехьа немецки самолетий вIаштIехьдаьлар нов. Мальсагова танк лотае. Ала баьлар машинах, цхьабакъда, денал долаши майрен вола гварде вокххагIвола сержант Мальсагов вохензар: лергволаш бола кхерам шийна тIалаттащахьа а ца къахкаш, йоагача танка чу а ийккха, цIи дIа а йоаль, кIалхараьккхар ший бирса тIема машен».

ТIем тIа майрал гойтарах енна «ЦIеча байракха», «ЦIеча седкъа» орденаши ворхI медали я Мальсагов Гилане.

Массехк дош цунах шийх ала деза. 1918 шера Наьсарен районе, Аьлте-Юрта ваьв Гилани. ЗIамига волча хана денз болх баьб цо «Заря коммунизма» яхача совхозе. ТIом хьалехьа массехк шера трактористи комбайнери волаш болх баьб. Цул тIехьагIа полевода болх беннаб цунга. Цигара вахав из ЦIеча Эскаре а. Вуггаше а фронте вигав, из чакхбаллалца цига а хиннав.

ХIанз «Грознефтехимзаводы» объединене ОРС-е болх беш ва Г. Мальсагов.

Х. ОШАЕВ.

терильни культурнии хьашташ кхоачашдара Советски Iаьдал даьлча гIоне ца баьккхача гайпара боккха толам баьккхаб 8-ча пятилеткагIа.

НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР халкъа боахам 8 пятилетке хьалха дIаяхача шерашкарчул сихагIен эффективнегIен дегIаихаб. СихагIа дегIаихай промышленность, пятилетка шерашка арахийца продукци 33.4 процент дукхагIа яьккхай.

Общественни производствана техническа прогресс яри цун экономически эффективность лакхъяри Iалашдеш дола халкъа боахама доакъош къаьстта сиха дегIаихад. Цунца цхьана дIаяхача пятилеткагIа сиха дегIаихай яйгача, кхачан, дулха, шурий промышленность а.

Нохч - ГIалгIайчен яйгача промышленноста продукци 8-ча пятилетке 60 процент дегIаенай, дукхагIа арахийцаб кога гIирс, швейни изделеш, чухнахьа дувхаду барзкъаш. 8 пятилетка шерашка консерваш, дулх, колбасно - ветчинни изделеш, мерзача шурий продукци, кхыйола кхачан продукци арахецара пхе шера план гIеххкоачашъяьй.

Республике хаддапза шеръеш латт культурно - бытовой гIу лакхаштен бахача наха хIара денна эшен товараш арахецар. ПятилеткагIа арахийца цу гайпара товараш 2-6-зза дукхагIа хиннад. Дикка дукхагIа арахийцад пуржини менгеш, сирдаькка пхьегIаш, шарикови ручкаш, бытовой химе товараш.

Болхлошта къахьегамах бетта тела алапи лакхдара цхьайола мероприятеш чакхъяхар бахьан долаш пятилетка шерашка республикерча хIара болхлочун алапи 26 процент лакхденнад. Керттерча даькъе алапи лакхденнад хьалха кIезига алапи ийдеш хиннача болхлой. Пхе шера колхозхошта тела алапи 25 процент лакхденнад, хIаьта цун боарам болхлоштен гIулакхерча нахаи телача алапена гаргакхаьчаб. Республике кIезига дац экономически ниъ бола боахамаш, цар дикка ахча хьежаду колхозхошта, цу боахамашка колхозхошта тела алапи болхлоштен гIулакхерча нахал телачул лакхагIа а да.

Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхошта шерагара - шерага алапел совгIа потреблене общественни фондашкара кхы тIа а дукха ахча тел. Духхьала пенсешта, стипендешта пособешта республика общественни фондашкара къахьегамхошта денна ахча 76 миллион сом да. Из хул 25 миллион сом дукхагIа 1965 шера деннача.

Республикерча юрташкен городашкен бахача наха ахчаши доходаши лакхъялара дувзаденна шерагара - шерага дукхагIа ийду кхачани промышленни товараш. ДукхагIа ийду дулх, шури, чкъаьрий, тоабеннаб тIабувха гIирс чура ченаш.

ДIаяхача пятилеткагIа республикера розничнии товарооборот 1,5-зза лакхьеннай. Цу юкъа декхаз (1965 шерана нийслича 1970 шера) дулхи дулха продукташи 65 процент дукхагIа, чкъаьрий шозза дукхагIа, дулхдаьтта 64 процент дукхагIа, шурий продукташ — 43 процент. Дикка дукхагIа дехкад кIалаш, тIадувхаду барзкъаш, мебель, кога гIирс. Масала пятилетка тIеххьарча шера барзкъаш 1965 шерарчул 68 процент дукхагIа хилар.

Нохч - ГIалгIайчен къахьегамхой культурно - бытовой товаращца IалашбIара даькъе 8-ча пятилеткагIа дика толам баьккхаб. Цу шерашка ехка электробытови машинаш 87 процент дукхагIа я, хIаьта радиотовараш дукха хIама ца эшшаш шозза дукхагIа. Ди тIехьа дукхагIа хул бахача наха ийю телевизораш, хIамаш ютта машинаш, радиоприемникаш, холодильникаш.

ДIаяхача пятилеткагIа нохч-гIалгIайчен бытовой гIулакхаш деча Iалаьмате доккхий хувцамаш хиннад. Дикка дукхагIа хиннай бытовой гIулакхаш деш йола предприятеш, лакхбеннаб цар кхоачашдеча гIулакхий боарам. Духхьал дIаяхача пятилеткагIа цун боарам лакхбеннаб 2-4-зза, юрташка — 3,6-зза.

Юрташка бахача наха шерагара-шерага дукхагIа гIулакхаш ду быта предприятеша, хIаьта цхьайолча нах бахача пункташка массехк тайпара бытовой гIулакхаш ду цар. ХIанз шоай цIагIара хIамаш, барзкъаш тегийта, фотоателье, парикмахерске, городе яха безац юрташка бахача наьха.

ХIанз, Нохч-ГIалгIай республике бахача наха бытовой гIулакхаш деш 926 предприяти я. ДIаяхача пятилеткагIа цу предприятей сеть 36 процент лакхъелар, хIаьта юрташка — 46 процент.

Республике дукха балхаш ду наха чубаха цIенош, культурно - бытовой объекташ хьалъяра даькъе а. БархIлагIча пятилетке юрташкен городашкен бахача наха хьалдаьд 772 эзар квадратни метр нах чубаха цIенош. Цул совгIа пачхаьлкхен кредита новкъосталцей болхлоша, гIулакхерча наха, колхозхоша, интеллигенце шоаш Iоаяьча сбережеией чотахи хьалдаьд 700 квадратни метр цIенош.

Паччахьалкхен капитальни вложеней чотах дIаяхача пятилеткагIа республикерча гIишлошъерагIа хьалъяьй 24,3 эзар моттиг йола 30 школа, 490 моттиг йола больницеи поликлиникеи 2605 моттиг йола деша даха ха йоаццача берий учрежденеш.

Шерагара - шерага вай республика халкъа боахаме дукхагIа хул инженерно - технически болхлой, кхыбола специалисташ. Лакхера образовани йолеи юкъера специальни образовани йолеи 50 эзар совгIа саг ва вайцига.

Укх тIеххьарча шерашка дукхагIа хиннаб республике юкъера образовани йола нах а. 1970 шера 15 январе хиннача Ерригсоюзни переписа даийех республике ва лакхера, чакхъяккхаиза лакхера, юкъера специальни, юкъера образовани йола 135 эзар саг. 1959 шера хиннача переписа данчица нийсдича Нохч-ГIалгIайчен наьха юкъера образоване боарам шозза совгIа лакхбеннаб.

ДIаяхача пятилетка итогашен кердача пятилетка зIаданешен хьахьокх хIанзарча этапе вай мехка лоархIамегIа йола тенденци мохк социально - экономически дегIабоалабар Iилман - техническа прогрессеи общественни производства къахьегама овсарлен сихъяра ларда тIа вай халкъ материальнии Iалашдара боарам лакхбелга сихача темпашца дегIаухилга.

Пятилетка керттера деккхараш да йоах, — КПСС XXIV-ча съезда решенеш тIа социалистически производство лакхача темпашца дегIаккхувлар, цун эффективность лакхъяр, Iилма - техническа прогресс яр къахьегама овсарле лакхъяр ларде а лувцаш халкъа вахара материальнии культурнии вахар тоаделга.

Пятилетка керттера деккхараш кхоачашдара хьаьда дола наькъаш болгал а даьха парте хьалхарча моттиге оттаьй социальни мероприятей шерра программа, цу юкъе я наьха реальни доходаш лакхъелга, рынкаш лакха дикал йолча шеррача ассортиментагIа долча товарашца Iалашделга, потреблене общественни фондаш дукхагIа кулийталга. Бытен къахьегамен хьалаш тоадара йоккхий мероприятеш чакхйоахалга, общественни производство дегIа а йоалаеш городашкен юрташкен бахача наьха хьалаш гаргаувзалга.

Халкъа вахара боарам лакхбар общества социально - экономически прогресс яр керттерча даькъе тийша да къаман доходи общественни къахьегама овсарлен лакхъярах. Вай экономика сиха дегIайоалаяра къаьстта боккхача лоархIаме да къахьегама овсарле лакхъяр. Промышленносте тIакхетача продукцех 87—90 процент къахьегама овсарле лакхъяра чотах хургьяр. Цудухьа сихде деза дIахо а Iилман - техническа прогресс олга, лакхъе еза болхлой квалификаци, дикагIа пайда эца беза Iалама рузкъах. Вай партен паччахьалкхенон даим йоакхо ю дегIаухаш латта общества материальнии культурнии хьашташ хиззагIа кхоачашдара социалистически производство эргайоахаш тоаяра.

1972 шера цхьоалагIча сентябре денз вай мехка массанахьа хьехархошта, лорашта телаш дола алапеш 20 процентага кхоачаш лакхдергда, хIаьта деша даха ха йоацача берий учрежденешкарча воспитателашта луш дола алапи кхы а дукхагIа лакхдергда. Цу хана дена ВУЗ-ий студенташта телаш дола стипендеш 25 процент лакхдергда, хIаьта техникумий студенташта луш дола стипендеш 50 процент лакхдергда. Иштта лакхдергда тIема тIа гIулакх даь кхаба саг воацаш болча дезалашта луш дола пенсеш, дезал кхаба саг воацаш бисача дезала луш дола пенсеш. Цамогаш долча берага хьожаш волча сага луш йола отпуски пособийи дукхагIа хилийта лерхI.

9-ча пятилеткагIа пенсионни гIулакха йола йоккхагIйола мероприяти я къахьегамен тIема инвалидаштен луш долча пенсей боарам лакхбар. Инвалидашта луш дола пенсеш 33 процент дукхагIа хургда. Цунца цхьана кхаба саг воацаш бисача дезала луш дола пенсеш 20 процент лакхлургда. 1975 шера алапи телара керда минимум йизза чакхйоаккхаргъя. Болхлоштен гIулакхерча нахан юкъера телаш йола окладаши ставкаши лакхъергъя. Алапи телара минимум юкъейоалаярца цхьана 70 сомага кхаччалца алапеш нийдеча болхлошкарен гIулакхерча нахагарен йоаха налогаш дIайоахаргъя, бетта 90 сомага кхаччалца мара алапеш па нийдеча болхлошкара, гIулакхерча нахагара йоаха налогаш кIезигъергъя.

Халкъа вахара хьалаш тоадара керттердар да социалистически производство дегIаккхувлар, беррига советски наха творчески къахьегар, халкъа боахама дерригача доакъошкара къахьегама овсарле лакхъяр. Цудухьа КПСС XXIV-ча съезда хьалхашка оттадаь деккхар да кердача пятилеткагIа промышленносте, юрта боахаме, гIишлошъеча, хьалха дIаяхача пятилеткагIа хинначул 36—40 процент къахьегама овсарле лакхъелга. Из деккхар кхоачашдарах тийша да халкъа вахара хьал тоадара еррига программа толамца кхоачашъяр.

П. ГРЕБЕНЩИКОВ,
Нохч - ГIалгIай АССР статистически управлене начальник.

ДЕШАРХОШТА — ПАТРИОТИЧЕСКИ КХЕТАМ

Советски наха, партийни съезда решенеш Iома а еш, дег тIåра къобал а еш. дIаяхача хана шоаш баьча балха кIоаргга анализ ира ларда тIа хьадда наькъаш белгалду КПСС XXIV съезда решенеш практически кхоачашъяра.

Мехка профессионально - технически образоване системана хьалхашка бехктокхаме лекхар стталаьд: кердача пятилетке 9 миллионал кIезнгагIа боацаш къона квалифицированни болхлой халкъа боахама кийчбе. Уж хила беза творчески къахьегама, физически хьинар долаш, моральни гIулекхашта чIоагIа, коммунистически дог тийша. Царех вай социалистически Даьхенна боарам боашаш чIоагIа мутIахьа бола нах лоархI парте.

ТIагIертта патриотически уж гIулакхаш Iомаду профессионально - технически образоване дешархошта. Традици а хинна дIадахад профтехобразоване заведенешка керда хьачуйита дешархой дешар дIадоладале хьалхагIа В. И. Ленина памятника хьалхашка чIоагIа безбеш болхлой резерваца дIаязбелга а Ленинеи партеи гIулакха тешаме хургба аьнна дув буалга а. Из дув буаш оала дешаш: «Оаха дув буъ турпал болхлой класса йизза йола тIехье а хинна дIаотта, цун сийлахь революционни тIема, къахьегама традицеш дIахо яхьа а ебе а. Советски къоначa болхлочун нравственни цIенал бахьан долаш къовсам лоаттабе»...

Кхетам балара гIулакха шин башхалонаш йолаш я из форма: вай турпалча болхлой классах локкхал дергдола уйла йоссаю кагирхой дег чу. хIаьта долче болхлой профессена психологически кийчбу кагирхой. Болхлой класса резерваца дIаязбара ритуал ше а буача дувна текст а шоаш формаген чулоацамгеи дилача Советски Эскара мутIарашка тIема дув баара тара да. Укхаза хьахул бIаргагуш боаша, цхьабакъда, Iалаьмате, маьхе бола таханарча дешархой дувнеи кхоанарча тIемахой тIема дувнеи юкъера бувзам. Из бувзам кIоарглу шоаш хьалкхеберашта патриотически кхетам балара училищай педагогически коллективаша хьинаре чакхдоахача гIулакхаша. Из процесс хьахул пропаганда тайп-тайпарча средствах пайда эцарца хинна ца Iеш, кердадараш лахара беча балха юкъе дешархоша шоаш шерра практически дакъа лацарца а.

Патриотически общественни клубий балха система вIаштIехьъяьннай училищашка: «Патриот», «Родина», «Искатель», «Алая гвоздика». «Революционни традицейи интернациональни доттагIалеи», «Хургволча тIемахочун университет» яхача клубийи «Сокол» яхача республикански клубе а. Царна юкъе дакъа лоацаш ва 7 эзар гаргга дешархо. Алхха цхьан 1970 шера массехк дийнахь еш а цхьаьца дийнахь ещ а 200 совгIа поход яьй училищай дешархоша советски халкъа тIема, революционни, къахьегама сийлен моттигашка гIолла. Маьхера исторически материал а гульяь йIаьхий яьй училищашкара музеяш, дIеноош, уголокаш.

...«Къоабалъе йоагIаш я — аьннад Л. И. Брежнева КПСС XXIV съезде ше доклад еш. — революционни тIема, къахьегама сийлен моттигашка гIолла массови походаш яр, кхыдола гIулакхаш чакхдахар санна йола вай кагирхой инициативаш...».

«Родина» яхача республикански клуба членаша дукха походаш яьй хьамсарча крае гIолла, капикулаш йолча деношка турпала-городашка Бресте, Севастополе, Ленинграде, Волгограде хиннаб уж. Цу тIа а уж ихаб алхха балла ха чакхъяьннача ул тIехьагIа къахьйита дзыккхача шоай ахчах. Цу исторически моттигашка хинна ца Iеш, цар вай мехкахоех маьхера керда материалаш гульяьй. Масала Крыме уж чакхбаьннаб вай мехкахочун гIорваьна инарала Аршинцева командованегIа хиннача советски тIемахоша тIемаш даьча моттигашка гIолла. Волгограде клубе дакъа лоацараша хьалехай Советски Союза Турпал Нурадилов Ханпаша дIавелла воалла моттиг. вай мехкахо юкъе волча бIуна команда еш хиннача тIема ветеранашца вIашагIбеттабеннаб, диццургдоаца, дукха лоархIаме хIамаш дIаяздаьд. Уж еррига материалаш вай республикански краеведчески музее дIачуеннай цар. хIаьта царех цхьа дакъа ГПТУ-1 тIема сийлен цIагIа Iоехкай.

Дешархошта юкъе спорта, тIема - прикладной тайпаех лаьца хьинаре болх бу педагогически коллективаша. Къаьстта дика лоархIаш я стрелкови, парашютни спорт. ЛархIа а йоагIаш лепал. къонахчал дарий лоархIаш йола спорт лелаю 200 гарггача саго вокххача энтузиаста, ГПТУ-1 политэкономи хьехача Г. Г. Мюляна кулгал а деш. Спорта цу тайпа дакъе вIаштта массехк шера республика чемпион я профтехобразоване команда. ГПТУ-6 йистелькхха Масаева ТIаусах республика чемпионка а цхьоалагIча разряда спортсменка а хиннай. Парашютаца дукхагIа чутувсаяларга диллача кхыметтел цIи хезача Нохч-ГIалгIай халкъа летчицал Насуханова Ляляйл а тIехьъяьннай из. ТIауса Iалаьмате чIоагIа дукхаеза из спорт. шийна карагIдаьнна чу тIа-сеца Iе дага яц из. профтехучилищера по хьайица балха професси кхыча тайпара яле а.

№ 9 а № 2 а йолча грозненски профтехучилищай дешархоша Тимофеев Викторей Климов Михаилеи боабара кхерам шоашта тIалатташехьа е. йоагIача поезда духьал а лийлха, диъ шу даьнна кIаньк Беляев Володя вувчара ваькхача хана, № 3 йолча профтехучилища дешархочо Лойко Сашас шийна кораяь безача маьха хIама ши дага воацаш Iаьдала организашка дIаеннача а, хIаьта № 4 йолча профтехучилища дешархоша Бытдаев Нормахьмадеи Федорович Михаилеи, боабара кхерам шоашта тIалаташехьа а, герз кара хинна зуламхой хьа а лийца милицега дIабеннача хана, № 1 йолча горпрофтехучилищерча химикий группа, ялаташ чуэца баха шоаш болаш, боахама доккха зе да а тарлуш яьнна цIи йоаяьча а, хIаьта цу училищера дешархо Садиев Володя, ше чIоагIа воагIаш воллаше а шин новкъост кIалхарвакха цIера юкъе чутоссавеннача а хана, хургбола эзараш болхлой, парте планаш — КПСС XXIV съезда решенеш йизза кхоачашъе а гIерташ, дика гIулакхаш деча хана, цу массане а царех шсай массазара, советски гIулакхаш лоархIар.

Дерригa халкъ чIоагIа тIадийрза КПСС XXIV съезда решенеш Iомаеш долча укх деношка къаьстта чIоагIбеннаб дешархошта патриотически кхетам балара училищаша бу болх. Цо дешархойн болхлойн КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъе оарцагIбахара чIоагIа новкъостал даь ца Iеш, мастерайн преподавателаш дешархой хьашташ малагIаш да, малагIча балхана безам болаш ба ха гIерт. хIаранена къаьст-къаьста кхетам балара гIулакх тоадара хиланза дергдоаца хьалаш хулийт. ХIанз профтехобразоване системе оборонно - массовни тIема - патриотически болх чакхбаккхара училище дикагIа малагIа я хьажа конкурс кхайкаяьй. дIайоланнай профтехучилищай дешархой аргIанара спартакиада.

З. АХМАТХАНОВ,
Нохч-ГIалгIай профтехобразоване управлене начальника заместитель.

Грозненски швейно - производственни объединене Мужечерча хIамаш тегача цехе белгалбаьнна дика къахьегаш ба Темеркиева Мовлатхан, Албакова Лида, Гамбредова Хьава, Бузуртанова ПаьтIамат, Далиева Лейла, Дзейтова Мовлатхан. Цар массане а шоай декхараш диззан цIенея кхоачашлу, даим тIехкхоачашъю нормаш. Смена дикача къахьегама толамашца чакх а яьккха, хIанз цIаболхаш ба уж.

С. ХАКИЕВА сурт.

БЕРАШТА СОВГIАТА

Пьесана юкъера керттера конфликт—ИбрахIамаи визираи юкъера къовсам. ИбрахIама вув визирь. Цунца дIайоал визира, пачхьагара доал а даьккха, мехка лоаттаяь къизал, хоарцо. Котало я ИбрахIамага — бакъдолчун тIехьа къовсам лоаттабеча вIамагача сагага. Из ба Нохч- ГIалгIай теникий театра коллективо Абадиев Бека «ИбрахIама гIулакхаш» яхача пьесагIа оттаяьча кердача спектакла идейни чулоацам. Спектакль оттаяьй Ю. И. Засульске, режиссер ва Г. М. Батукаев.

Массехк дош ала доагIа театра зрителашта — кагийча берашта кхетам балара болча спектакла лоархIамах. Хоаш да фаьлгашка, легендашка бераша чIоагIа ладувгIилга, царца берий сакъердалулга. Бераштa дукха беза фаьлгацара турпалаш. уж теш царех. Цудухьа бераша теркал на деш лисап цхьаккха а хIама. Из теркалдаьчох тара да пьеса авторо ше Къилбаседа Кавказа наьха багахбуацамнара сюжет эцаш.

МалагIа ба тIаккха спектакла лоархIам?

Денал долаш, маькара на цхьаьа ягIача наьна воI ИбрахIам. дог цIена, ниисхо езаш, мискачарех къахеташ ва. Нанас тха хьувз, цох аьхинг ду. ИбрахIама из базар тIа дохк. Цох бах уж. ИбрахIама цхьан дийнахь аьхинг дехка даьккхача кхаь сомах ши сом йоала доакх цунгара.

Дега Iоткъам хинна цIавоагIача цун бIарг кхетт дулх доккхача тика чу латтачо циски жIални даа хIама а ца луш етташ хьувзалеш. Царех къахийттача ИбрахIама юххера сом дIа а деле хьаэц уж. ДоттагIий хул цу кхаьннех. Лелаш, жIале новкъосталца ИбрахIама корайоагIа Сулейма паччахьах юхейиса ганз. из лораеш хинна сармак бу по. ИбрахIама корабоагIа Сулейма хинна низ бола гIоз.

Дукха ха ялале хьунагIа гIолла воагIаш кхо жин кхетт царех. Уж Iеха а дийя царгара, тIатиллача бIарга па войташ йола кийн зурмеи хьайоаккх ИбрахIама шийшин доттагIчун новкъосталца. Цул тIехьагIа визирь а цунна гIулакх деш йола ешап а эша а бийя. шийна дукха еза падишаха йоI Мадина дIаюг ИбрахIама, лийца боахка цах мукъбоах.

Иштта ба, бераша паргIатта кхетаергйолча - спектакла чулоацам. Зулам эш, дикал котйоалл.

Къаьстта ала доагIа актерех. Спектакла юкъе керттера ши роль ловзаю — ИбрахIамеи Мадинайи — Ганукаев Вахас, Мехтиева Розас. Тешшаме ала йиш я бера оамалаш, психологи дика йовз артисташта: йист хилар, деча къамаьла чулоацам — дерригa а бер тешаргдолаш да. Артисташта карагIдаьннад бера бIаргашца дуне «бIарго». Ду къамаьли хьоаю маьжен вIаши тарлуш да, хIаьта теникаш бераш шоашта бIаргагур бакъхиларах шекдоргдац.

Доацаш ловзаю спектакла дIоахкала. Иштта дика ловзаю ИбрахIама наьна теник Тааль Евгенияс. Ший сибатага, деча къамаьлага, тIерча дувхарга, наьна дегага диллача дийна йолаш санна хет из цхьаццайолча хана. Кхы а дукхача актераша шоай роль дика ловзаярах дувца йиш яр.

Массехк дош ала доагIа теникаш хьаярах. Вай лакхе белгалма дарра, дика хьаяьй ИбрахIама, цун наьна теникаш. Геттара хоза товш а кхычарна юкъе белгала а я Мадийнай теник. Цхьабакъда бIаргаши бIаргцIацкъамаши кIезиг-дукха тоадича дикагIа хургдар. Тоае еза циска теник а. Цуа мIараш яц, тIодаш лоаца а сома а да, корта шера ба. Из бераша зув.

Кхоачамбоацарех дувцаш хилча алазза далац цхьаццайолча, бераша кхетаергйоалача, хIаьта берий оамал воча оагIорахьа эргаяккха тарлуш йолча моттигех. Бер атта тешаргдергдоаца сцена я ИбрахIамагара ешапа лочкъабаь аьннар кхоачашдеш бола гIоз циска новкъосталца юхабаккхар. Из гIоз хьабаккхар мишта вIаштIехьдоал кхетадеш дац. Иштта кхетадеш дац (беро хIаьта а) падишахагара доал везира даккхар а. хIаьта падишах къеча нахаца дика хилар а. Тоае езаш сцена я Визира ИбрахIами шоайла латар а. Сов къиза вуа ИбрахIама шин моастагIа. Вийначул тIехьагIа а дакъа шалта Iетт.

Спектакль еррига хьайийча берашта сакъердаме а пайдане а хургйолаш я. ХIаьта лоадам боаца кхоачамбоацараш дIадахара низкъала а дац. Дика совгIат да теникий театра коллективо берашта кийчдаьр.

М. РАШИДОВ.

Доазол дехьара

Теркама юкъмоттиге

УЛАН-БАТОР. КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева Тбилисе даьча къамаьла ма ярра йола изложени хьакхайкаьй Централни монгольски радиос.

Радиос белгалйоах кхоачашъяьчул тIехьагIа дунен халкъашта юкъерча аренерча низий соотношене социализмана, паргIатонна, машара пайдана хургболча оагIорахьа боккха гIа баккхара маIан хургдолаш йолча КПСС XXIV-ча съездо тIаийцача, Советски Союз экономически социально - политически дегIаяра программа хьакъехьа дувцаш йола Л. И. Брежнева къамаьлацара моттигаш. КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева хьакхайкадаьд, белгалдоаккх радиос, Ленина парти дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама цхьоагIо бахьан долаш деррагIа лоаттабеча къовсама, Къулба - Малхбален Азе халкъашцарча чIоагIача интернациональни солидарноста политикана тешаме хилар, къамий кортамукъалени беррагIача революционни болама цхьоагIо чIоагIъяра тIехьа хилар.

БУХАРЕСТ. КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева къамаьла изложени кепатеха араьккхай деррагIча газеташа.

Белгала аьлча, цар доаладу «коммунистически революционно - демократически партей, социалистически паччахьалкхений, а къоначa прогрессивни паччахьалкхений а чIоагIача цхьоагIонах латт деррагIдунен антиимпериалистически фронта цхьоагIо хургхиларах бола тешам» яха Л. И. Брежнева дешаш.

БОНН. «Брежнева йоах: герз кIезигде, — керте гIолла даьча цу тайпарча йоазонна кIал хьалхарча оагIо тIа «Франкфуртер рундшау» яхача газето кепатох Тбилисе КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева даьча къамаьла изложени. «Л. И. Брежнева эттара хьалхарча аргIанна хьакхайкадаьд, — белгалдоаккх «Франкфуртер альгемайне», — Централни Европера герзашцара низаши герзи тIехьа ца доахаш кIезигдара ше тIехьа хилар. Цо дагайоххийтар КПСС XXIV съездо хьакхайкаяь машара программа».

«Вайна вIашхIехьдоацаш хет, тIом йистебаьнна 25 шу даьча Европе хIанз я США йоккхий бIун контингенташ хилар», — белгалдоакхх «Нойе Рейнцайтунг», Газета хьакхайкайду. бIун герзи цхьана кIезигдара мел эша торонаш йолаш хилар. «Малхбузено теркалъе еза Тбилисе хьакхайкаяь предложенеш»,—язду газето сов чехка. Малхбоаленца цхьана кхерамзлен дешашта еррагIча Европа юкъара совещани кийчъе йолаяла еза Малхбузе».

НЬЮ-ЙОРК. Москвера беча хоама тIа «Нью-Йорк таймсо» белгалдоаккх, Л. И. Брежнева къамаьлаца КПСС XXIV съезде яьча ЦК Отчетни доклада тIа хинна предложенеш «кердаьхьа а шеръяь а» хилар. Тбилисе КПСС ЦК Генеральни секретара аьнна дешаш, — язду газето, — цIаьхха а бакъъю советски арахьарча политика керттерча положенеех цаI. Советски Союз лоарзагIа ца йолаш хьайоагIа кхыча мехкий территореш тIара тIема базаш дIаяхарая тIема низаш вIашдухьал этта латтар къаьстта кхерама долаш йолча районашкара, белгала аьлча Европера, герзашцара низаши герзи кIезигдаран тIехьа хатташ».

«Воай де йиш йолаш мел дола хIама дергда вай общественни строяш миччa бесса яле а паччахьалкхенаш машаре яхилга Iалашдара», — Л. И. Брежнева уж дешаш кепатох газето.

ПАРИЖ. Тбилисе хиннача торжественни заседане Л. И. Брежнева даь къамаьл дашха а доашхаш, Французски кепайоазоно белгалдоаккх. КПСС ЦК Генеральни секретара массехк лоархIаме проблема хьоахаяь, белгала аьлча, герз дIадаккхарахи дунен халкъашта юкъерча арене КПСС-о социал - демократически партешца гIулакхаш цхьана чакхдахарахи дола дешаш дийна хилар. «Юманите» яхача газета московски корреспондента Макс Леона белгалдоах машари дунен халкъашта юкъе цхьана деладу гIулакхаши бахьан долаш, халкъий паргIатон лоIами бахьан долаш къовсам лоаттабара КПСС XXIV съездо хьакхайкаяь предложенеш шоай, доттагIаццен цхьоагIонхошцен цхьана хьаллоаттае Советски Союза Коммунистически парти кийча хиларах Л. И. Брежнева аьнна дешаш.

«Фигаро» яхача газета тIа Р. Лакомбра язду, машаре дахилга, деррагIча дунен тIа, къаьстта а Европе, машар чIоагIбелга КПСС ЦК Генеральни секретара даьча къамаьла керттера темаш хинна хиларах.

ЛОНДОН. ДеррагIча керттерча лондонски газеташа кепатехай КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева Тбилисе хиннача торжественни заседане даьча къамаьла изложенеш. Английски кепайоазоно белгалйоах герз кIезигдара хьакъехьа малхбузехьарча мехкашта еша Л. И. Брежнева къамаьлацара предложенеш.

«Л. И. Брежнева,— язду «Морнинг стар» яхача газета московски корреспондента, — Малхбузе тIахьийхар герз кIезигдара хьакъехьа еннача советски предложенешка хьежжа переговораш йолаяра».

«Советски Коммунистически парте кулгалхочо,— язду лондонски «Таймсо», — цIаьхха а хьакхайкайир НАТО-и Варшавски Договорей герзашцара низаш цхьана кIезигдара хьакъехьа цхьа бутт совгIа, ха хьалхагIа КПСС съезде енна хинна предложени.

Газето уйла иштта тIаерзаю США империалистически агрессена духьала къовсам лоаттабеча Вьетнама, Лаоса, Камбоджа халкъашцара советски наьха чIоагIача интернациональни солидарноста хьакъехьа Л. И. Брежнева аьнначa дешашта.

«Гардиан» яхача газето белгалйоаккх Централни Европера герзашцара низаши герзи кIезигдара хьакъехьарча дешо Малхбузен сатем боабаь хиларах КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева яь замечани.

(ТАСС).

Провокацеш хьеер

Лондон. ТАСС-а корреспондента Н. Туркатенкос хоам бу:

Лондонера цхьа тамашийна хIама кораяьй: антисоветски провокацеш лелаеш йолча укхазарча сионистски организацеша Лондонерча Израила посольствацa лоаттаду шерра бувзамаши цхьана чакхдоаха гIулакхаши хьагучадоахаш дола документаш чудоахка портфель. Портфель кораяьй Великобританерча СССР посольства консульски отдел чуйолча помещене консульски отдела болхлошта етта гIайртача сионистски кIантилгий банда цу помещене чуйиккхачул тIехьагIа из цIенъеча хана. Конах яьллача биркага диллача, консульстве чу а ийккха дов даьча хулигански группана керте лаьттача А. Фримена доалахьа хиннача портфела чу бIарчча цIоа документий баьллаб.

Портфела чура корадаьча цхьадараш тIа «къайлагIа да» аьнна яь белгалонаш а йолаш долча документашкара хьагучох. Лондонерча советски учрежденешта духьала провокацеш лелаеча сионистски хулиганий гIулакхашта лостам телари финансировани еря Лондонерча Израила посольства болхлой мара кхы саг вац.

Документашта юкъе — «баьча балхах» лаьца Лондонерча. Израила посольства советникага Ицхак Рагерга А. Фримена яь доклад, маца мишта, фу де деза хьехаш. А. Фриманаи цун гIоначашеи денна инструкцеш, антисоветски кампани лелаярга дIадахар хьатакхара А. Фримена израильски посольствага енна счеташ. Портфела чу да иштта сионистски организацешта антисоветски акцеш лелаяра меттел. Советски Союзаца торговли лелаеча е цунца культурни бувзамаш лоаттадеча английски организацешка балхаш ду жугатий къамах бола английски гражданаш кхерабара а сионистски хулиганашта заданеш тийнна хилара тешал деш дола документаш.

Цу документаш тIара хьагуш да, аьлар пресс-къонференце ше къамаьл деш СССР посольства вийкало. Англерча сионисташа леладу гIулакхаш Советски Союза духьалдерзадаь ца Iеш, англо-советски гIулакхашта зе де лаьрхIа а да.

ЧуIе цIенош индустриальни методагIа хьалде йолалуш я Халкъа Венгри. Цу даькъера ший йIаьхий опыт республикана камаьрша дIател Советски Союзо. Цун новкъосталца массехк венгерски городе хьал а яь. толаме болх беш я цIенош ду комбинаташ.

Сурта тIа: Мешкольцерча цIенош деча комбинате кийчдаь вIашагIдоахка доакъош.

МТИ—ТАСС сурт.

Новкъостий оарцагIбаьлар

Хала цамогаш хинна Респотребсоюза ревизор Халухаев Туханн городской цхьоалагIча больница хирургически отделене вигар. Лазар кхераме дар. Ха йоае йиш йолаш дацар унахочунгара хьал. Цуна бокъонца дарба дар цIий эш, аьлар лораша.

Из хайра Туханаца балха болча новкъосташта. Унахочоа цIий дала раьза хилар инженер технолог Тангиев Мустафа, экономист Аушев МухIажар, отдела начальник Изнауров Александр.

Унахо хIанз дикагIа хиннав. Кастта болх бе волалургва из.

С. ВОРОНИН.

СПОРТИВНИ ХОАМАШ

ТЕННИС

Укх деношка «Спартак» яхача общества спортивни зале чакхйоахаш я теннисах ловзара яхьаш. Цу турнире дакъа лоацараш спортивни ворхI общества спортсменаша. ХIанз яхьашка хьалха ба «Спартак» обществаи берий спортивни школаи спортсменаш.

* * *

ФУТБОЛ

АргIанарча туре Грозненски «Терек» ловзаш хилар г. Ставрополерча «Динамо» футболисташца. Счет 1:1 йолаш чакхдаьлар ловзар.

* * *

НЕК ДАР

Чакхъяьннай нек дара йола республикански яхьаш. Уж хетаьяр сезон хьаеллара. Цига дакъа лоацаш бар республика дикагIа бола спортсменаш: Нохч-ГIалгIай педагогически Грозненски межндаьттаи институтий, «Труд» общества. Сунженски районера бараш. Шоай лоIамагIа 100-метр гаьна нек деча чемпиона цIи яьккхар Сунженски районерча нов. Кознеделева. БIаь метр нек дир цо 1 минутаи 0,89 секундаи. ШоллагIа моттиге «Труд» обществера П. Водопьянова. Иштта дика толам баьккхар педагогически института студента В. Губина. Цох а чемпион хилар.

Кхалнаха юкъе ластаьша нек деш котъяьлар межндаьтта института студентка Т. Остроухова. МагIача наха юкъе хьалха вера Н. Бардин (1 минотеи 0,1 секунден). ЩIераш яьхача спортсменаша шоллагIча разряда норма кхоачашйир.

А. АЛИЕВ.

* * *

ШАШКАШ

Эрсий шашкаех ловзара РСФСР чемпионата 10 тур чакхъяьннай. ТIехьарча турашка кIезиг - дукха дикагIа да вай шашистий толамаш. ЦхьоалагIа разряд йолча Арутюнова эшавир Астраханера мастералла кандидат Ю. Иванников. Цхьаккха а кот ца воалаш лайзар вай шашисташ С. Пашанови, А. Михини. ЙислагIча туре вай ворхI спортсменах ялхъаккха кот ца воалаш лайзар, хIаьта, А. Михина г. Кировера А. Зыков эшавир.

ИттлагIа тур. С. Пашанова эшавир мастералла кандидат Цимерман, В. Гандулаев цхьаккха а кот ца воалаш лайзар И. Шмелевца, Григорьева эшавир Зыков. Кхыбола вай шашисташ ийшар.

ХIанз турнире хьалха ба хIаране 7,5 очко йола Абацциеви Кузюкови.

А. ЖУК - ТРИППОЛИТОВ.

* * *

БОККХА ТОЛАМ

Советски Киргизе столицера, цIакхаьчай классически кIалтохаргах латара г. Грозне спортсмений команда. Цига чакхъяьлар Советски Союза Турпала инарала И. В. Панфилова приза йола ЕррагIсоюзни турнир. Ши-ше котвалара цу турнире латаш хилар СССР еррагIча союзни республикашкара виъ бIаъ совгIа спортсмен. Нохч-ГIалгIай командана юкъе шийтта саг вар.

ЩIаккха а эша ца эшаш чакхъяьхар яхьаш 74 килограмм дозал долча А. Приймакова, 82 килограмм дозал долча К. Татаева, 90 килограмм дозал долча В. Еремина. Уж чемпионаш хилар. ШоллагIа моттиг яьккхар 68 килограмм дозал долча Н. Елариова. Вай спортсменашта юкъе дика толам баьккхар иштта 48 килограмм дозал долча П. Эльдиева а — кхоалагIа моттиг. Еларинов Эльдаровеи СССР спорта мастера норма кхоачашйир.

А. МЕСТОЕВ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш йоачан а йоацаш, малхбоалехьара гIаьххьача боарме мух а хьекхаш ха хила а фегара температура республике гIолла 20 — 25, Грозне 23—25 градус йIовхал йолаш хила а тарлу. Кхоанен ломмеи хувцалуш морхаш а йолаш, къулбехьарча районашка цхьаццанахьа юкъ-юкъе догIа а делхаш, ди а къувкъаш хила тарлу. **МЕТЕОСТАНЦИ.**

Редактора зам.
А. А. МЯКИЕВ.

Хьажа, ладувгIа

ТЕЛЕВИДЕНИ
20 МАЙ

18.05 — Дешархошта — «Ялат. ялат», яха телевизионни очерк. 18.20 — Миллионий ленински университет. ХIама хьаду низаш дIа-хьа кийсдар. ХIама хьаду низаш дIа-хьа кийсдареи территориальни а. экономически а бувзамаш тоадареи хьакъехьа КПСС XXIV съезд. 19.00 — Телевизионни кердалараш (нохчий. эрсий меттала). 19.20 — КПСС XXIV съезда делегаташа къамаьлаш ду. Назаров. 19.30 — Футболах йола СССР чемпионат. «Спартак» (Москва)— «Динамо» (Киев). 20.15— Дунен халкъашта юкъера обозрени. 20.30 — Футбол. ШоллагIа тайм. 21.20 — «Маншуках дола илли» яха художественни фильм.

РАДИО
20 МАЙ

6.30 — Пятилетка къахьегама бIаьсти. Юрта боахама болхлошта (гIалгIай меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 7.35— Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.25 — Микрофона хьалхашка ва КПСС XXIV съезда делегат Осмаев (нохчий меттала). 8.40 — Iуйрана концерт (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — «Къона тIехье» (нохчий меттала). 16.20 — Хоржамашта накъадолхаш. «Халкъа кандидат» яха очерк (гIалгIай меттала). 16.35 — Ашараш. 16.40 — «Шоана, кхалнах» яха радиожурнал (нохчий меттала). 17.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.15 — Парте XXIV съезда соцамаш кхоачашде. КПСС Сунженски райкома секретара Аристова выступлени (эрсий меттала). 17.30 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 17.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.00 — Москва. 18.10 — «ДоттагIал» яха концерт (гIалгIай меттала). 18.40 — Москва.

21 МАЙ
ТЕЛЕВИДЕНИ:

17.55 — «Юртара вахар» (гIалгIай меттала). 18.30 — Телевизионни кердалараш (гIалгIай. эрсий меттала). 18.15 — Хоамаш, реклама. 18.55 — Вай долча хьоашалгIа ва поэт Евгений Евтушенко. 19.20 — Директиваш кхьдаь да... Алаш дIадоале. 19.40 — Шоана, бераш. 22.25 — Передачай программа. 20.30 — Футболах йола СССР чемпионат. 21.15 — «Ха». Информационни программа. 21.45 — Султанова. «Шуи... шуи анданте» яха музыкальни спектакль.

РАДИО:

6.30 — Юрта Iуйре. 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.28 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.25 — «Социализма мехкашка» яха беседа (гIалгIай меттала). 8.40 — Хоржамашта накъадолхаш. Халкъо дикагIбола нах хорж (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — Нохч - ГIалгIай телевиденеи радиовещанеи инструментальни ансамбла концерт. 16.30 — «Вай низ доттагIалца ба» яха корреспонденци (гIалгIай меттала). 16.45 — Хоржамашта накъадолхаш. Халкъо дикагIбола нах хорж (эрсий меттала). 17.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.15 — «Къона тIехье» (гIалгIай меттала). 17.30 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 17.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.00 — РадиоладувгIархой письмойх (эрсий меттала). 18.10 — «Къахьегама ди дIадаьнначул тIехьагIа» яха концерт (эрсий меттала). 18.40 — Москва.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ02326. Заказ № 4971.